

3. kvartal 2023

SPAREBANKEN SØR

Innhold

Nøkkeltall konsern	3
Styrets beretning	4
Resultatregnskap	14
Totalresultat	14
Balanse	15
Kontantstrøm	16
Egenkapitaloppstilling	17
Noter	19
Risiko og Kapitalstyring	36
Kvartalsvis resultatutvikling	37
Nøkkeltall konsern 2017-2022	38
Beregninger	39
Alternative resultatmål - APM	40

Nøkkeltall konsern

3

Resultat (mill. kroner)	3. kv. 2023	3. kv. 2022	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
Netto renteinntekter	783	609	2 227	1 685	2 368
Netto provisjonsinntekter	101	107	295	302	417
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	20	- 69	16	- 128	- 82
Inntekter fra eierinteresser i tilknyttede selskaper	6	28	66	79	125
Andre driftsinntekter	23	1	26	4	5
Sum netto inntekter	935	677	2 630	1 942	2 834
Sum driftskostnader før tap	298	282	928	834	1 145
Driftsresultat før tap	637	395	1 702	1 108	1 690
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	32	51	18	59	74
Resultat før skattekostnad	605	344	1 684	1 049	1 615
Skattekostnad	148	77	338	234	332
Resultat for perioden	457	267	1 346	815	1 283
Nøkkeltall resultat					
Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	11,5 %	7,1 %	11,6 %	7,4 %	8,7 %
Kostnader i % av inntekter	31,9 %	41,6 %	35,3 %	42,9 %	40,4 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	32,6 %	37,8 %	35,5 %	40,2 %	39,3 %
Netto renteinntekter i % av gjennomsnittlig forvaltning	1,95 %	1,60 %	1,87 %	1,12 %	1,58 %
Nøkkeltall balanse					
Forvaltningskapital	158 238	150 879	158 238	150 879	157 435
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	159 000	151 000	159 000	150 000	150 000
Netto utlån til kunder			126 098	122 713	123 852
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.			2,8 %	5,3 %	6,2 %
Innskudd fra kunder			68 698	65 368	65 596
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.			5,1 %	0,3 %	3,9 %
Innskudd i % av netto utlån			54,5 %	53,3 %	53,0 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)			16 466	15 486	15 779
Tap i prosent av netto utlån, annualisert			0,01 %	0,17 %	0,05 %
Andre nøkkeltall					
Likviditetsreserve (LCR) konsern			155 %	148 %	177 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern - EUR			243 %	2 597 %	387 %
Likviditetsreserve (LCR) morbank			141 %	130 %	169 %
Ren kjernekapitaldekning			17,2 %	17,5 %	17,1 %
Kjernekapitaldekning			18,6 %	18,9 %	18,5 %
Kapitaldekning			20,8 %	21,1 %	20,7 %
Ren kjernekapital			14 207	13 569	13 653
Kjernekapital			15 376	14 692	14 784
Netto ansvarlig kapital			17 252	16 412	16 518
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)			9,1 %	9,2 %	9,1 %
Antall ekspedisjonssteder			31	35	35
Antall årsverk i bankvirksomheten			489	482	485
Nøkkeltall egenkapitalbeviset					
Egenkapitalbevisbrøk, vektet gjennomsnitt for perioden			40,0 %	40,0 %	40,0 %
Antall utstedte bevis			41 703 057	41 703 057	41 703 057
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)	3,5	1,9	6,5	8,8	12,6
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)	4,2	2,5	12,5	7,4	11,9
Foreslått utbytte siste år pr. egenkapitalbevis				8,0	6,0
Utbetalt utbytte siste år pr. egenkapitalbevis			6,0	8,0	8,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			146,5	138,6	141,0
Kurs/bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis			0,87	0,86	0,9
Børskurs ved utgangen av perioden			128,0	119,0	129,5

Styrets beretning

Generelt

Sparebanken Sør er et uavhengig og selvstendig finanskonsern med virksomhet innenfor bank, verdipapirhandel og eiendomsmegling i Agder, Rogaland og Vestfold og Telemark.

Eiendomsmeglervirksomheten drives gjennom datterselskapet Sørmeglere. Skade- og personforsikringsprodukter leveres via forsikringselskapet Frende, hvor banken er deleier. Banken er også deleier i selskapene Norne Securities og Brage Finans, leverandører av henholdsvis verdipapirhandel, leasing og salgspant.

Hovedtrekk 3. kvartal 2023

- Meget god vekst i netto renteinntekter
- Positivt resultatbidrag fra likviditetsporteføljen
- Positivt resultatbidrag fra salg av fast eiendom
- Lav kostnadsprosent på 31,9
- Økte modellbaserte tapsavsetninger, men fortsatt lavt mislighold i urolige tider
- Sterk egenkapitalavkastning i kvartalet på 11,5 prosent
- Resultat pr egenkapitalbevis på 4,2 kroner
- Ren kjernekapitaldekning på 17,2 prosent og uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 9,1 prosent

Hovedtrekk pr. 30.09.2023

- Meget god vekst i netto renteinntekter
- Gode resultatbidrag fra underliggende selskaper (Sørmeglere, Transitt Eiendom og Brage)
- Positivt resultatbidrag fra likviditetsporteføljen
- Lav kostnadsprosent på 35,3
- Lave tap på 18 mill. kroner
- Sterk egenkapitalavkastning på 11,6 prosent
- Resultat pr egenkapitalbevis på 12,5 kroner
- Utlånsvekst siste 12 måneder på 2,8 prosent
- Innskuddsvekst siste 12 måneder på 5,1 prosent

Økonomiske rammebetingelser

Den høye aktiviteten i norsk økonomi ser ut til å avta og den norske kronen har styrket seg noe gjennom sommeren. Høy prisvekst og økte renter har dempet husholdningenes kjøpekraft, men høy sysselsetting og et fortsatt stramt arbeidsmarked har bidratt til å holde aktiviteten oppe. Dette kan sees i sammenheng med forventninger om høy lønnsvekst. Det vedvarende presset i den norske økonomien, vil kunne bidra til at det tar lengre tid før prisveksten avtar og nærmer seg inflasjonsmålet på 2 prosent.

Året startet med økte renter og markedsuro internasjonalt, blant annet som følge av bankkonkurser. I tillegg byr de geopolitiske motsetningene på utfordringer. Den pågående krigen i Ukraina og de politiske spenningene mellom USA og Kina, bidrar til fortsatt usikkerhet om utviklingen fremover.

Styringsrenten ble i 3. kvartal 2023 hevet to ganger, og økte fra 3,75 til 4,25 prosent. Norges Bank sin vurdering av utsikter og det generelle risikobildet i september, tilsier at styringsrenten mest sannsynlig vil settes videre opp i desember. Prisveksten er fortsatt høy og klart over målet på 2 prosent. Prognosene for styringsrenten indikerer at styringsrenten øker til 4,5 prosent i løpet av vinteren. Den faktiske rentesettingen vil videre avhenge av den økonomiske utviklingen.

Påslagene i obligasjonsmarkedene økte betydelig gjennom 2022, noe som i all hovedsak skyldtes økt usikkerhet, blant annet som følge av situasjonen i Ukraina. Bankkonkurser i utlandet og frykt for resesjon bidro til økt usikkerhet og noe økte kredittpåslag i inn- og utland 1. halvår 2023. Risikopåslagene har falt noe tilbake i 3. kvartal.

Årsveksten i innenlandsk bruttogjeld til publikum, K2, var ved utgangen av august 2023 på 4,0 prosent. Veksten i kreditt til husholdninger og næringsliv var på henholdsvis 3,7 prosent og 4,0 prosent.

Kravet til motsyklisk kapitalbuffer ble i mars 2023 økt til 2,5 prosent og hadde virkning fra 31. mars 2023. Formålet med motsyklisk kapitalbuffer er å gjøre bankene mer solide og motvirke at bankenes kredittpraksis forsterker et tilbakeslag i økonomien. Norges Bank besluttet i august 2023 å opprettholde kravet til motsyklisk kapitalbuffer på 2,5 prosent.

Finansdepartementet besluttet 16. desember 2022 å opprettholde systembufferkravet på 4,5 prosent, hvor det ble gitt en utsettelse for standardbanker til utgangen av 2023. Dette medfører at Sparebanken Sør sitt krav til systemrisikobuffer er 3,0 prosent pr. 30.09.2023 og øker til 4,5 prosent ved utgangen av 2023.

Bærekraft (ESG)

Sparebanken Sør har lang tradisjon som en ansvarlig samfunnsaktør, og bærekraft er forankret og integrert i bankens strategi. Sparebanken Sør skal operasjonalisere bærekraft i alle forretningsområder, samt bidra til løsninger på de utfordringer innenfor bærekraft som samfunnet står ovenfor. Dette betyr at vi støtter opp om Parisavtalen og andre relevante globale og nasjonale initiativer, og bidrar på ulike måter for å ivareta regional utvikling og vårt samsunnsansvar som en ansvarlig bank.

Banken ble i 2018, som første banken i Norge, sertifisert innen likestilling og mangfold. Banken ble re-sertifisert i november 2021. I januar 2019 etablerte Sparebanken Sør, som en av de første bankene i Norge, et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner. Konsernet utstedte sine første grønne obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) i november 2019. Rammeverk for grønne, sosiale og bærekraftige produkter ble etablert sommeren 2021. Banken oppdaterte obligasjonsrammeverket i 2022, slik at finansiering under rammeverket skal kanaliseres til bærekraftig virksomhet i henhold til EU taksonomien.

Banken tilbyr i dag grønne boliglån, og ESG risiko er integrert i bankens kredittprosesser. Gjennom å tilby bærekraftige produkter, digitale tjenester og rådgivning til kunder, bidrar banken positivt til samfunnsutviklingen gjennom reduserte klimautslipp. Banken er ratet av anerkjente Sustainalytics og fikk i desember 2022 oppdatert score på 9,7 (negligible risk), en forbedring fra 11,7 (low risk) fra 2021. Dette plasserer Sparebanken Sør som den syvende beste «regionale bank» av de bankene Sustainalytics har ratet.

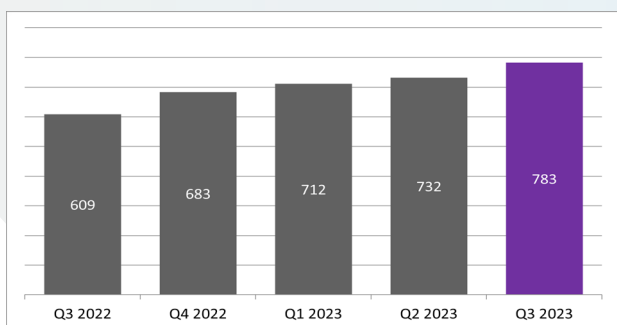
Resultat

Resultat før skatt utgjorde 605 mill. kroner i 3. kvartal 2023, mot 344 mill. kroner i samme periode 2022. Egenkapitalavkastning etter skatt utgjorde 11,5 prosent i 3. kvartal 2023, mot 7,1 prosent i samme periode 2022.

Resultat før skatt etter 3. kvartal utgjorde 1 684 mill. kroner, mot 1 049 mill. kroner i samme periode 2022. Egenkapitalavkastning etter skatt utgjorde 11,6 prosent etter 3. kvartal 2023, mot 7,4 prosent i samme periode 2022.

Rentenetto

Rentenetto pr. kvartal i mill. kroner

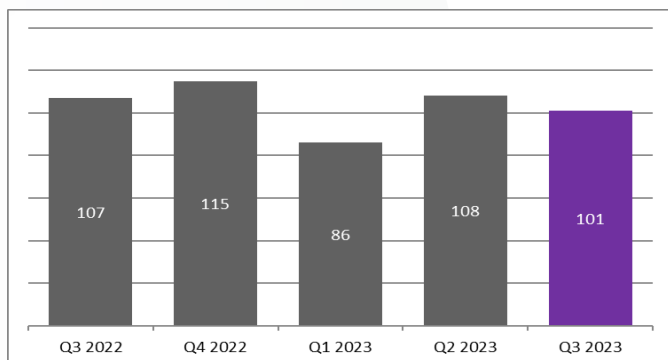
Netto renteinntekter utgjorde 783 mill. kroner i 3. kvartal 2023, mot 609 mill. kroner i 3. kvartal 2022, en økning på hele 174 mill. kroner.

Netto renteinntekter økte også fra 2. kvartal 2023 med 51 mill. kroner. Hovedårsaken for økningen knytter seg til renteendringer som banken har gjennomført i takt med at Norges Bank har økt styringsrenten.

Norges Bank økte styringsrenten i juni 2023 med 0,50 prosentpoeng, til 3,75 prosent. Sparebanken Sør besluttet i den forbindelse å justere rentene på innskudd og utlån med inntil 0,50 prosentpoeng, og renteendringen hadde full effekt fra 9. august 2023 for eksisterende innskudd og utlån. Norges bank besluttet å øke styringsrenten ytterligere med 0,25 prosentpoeng, både i august og september, fra 3,75 til 4,25 prosent. Sparebanken Sør besluttet her å justere rentene på innskudd og utlån med inntil 0,25 prosentpoeng med full effekt fra 23. oktober og inntil 0,25 prosentpoeng med full effekt fra 27. november 2023. Banken forventer fortsatt positiv vekst i netto renteinntekter neste kvartal.

Provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter pr. kvartal i mill. kroner

Netto provisjonsinntekter utgjorde 101 mill. kroner i 3. kvartal 2023, mot 107 mill. kroner i 3. kvartal 2022.

Brutto provisjonsinntekter i 3. kvartal 2023 viste 127 mill. kroner, mot 124 mill. kroner i 3. kvartal 2022.

Provisjonsinntekter	3. kvartal 2023	3. kvartal 2022	Endring	30.09.2023	30.09.2022	Endring
Betalingsformidling	56	56	-0	153	151	2
Eiendomsmegling	37	38	-1	120	122	-2
Verdipapirfond	10	8	2	27	24	4
Forsikring	13	12	0	39	38	1
Kreditformidling og leasing	2	2	-0	5	5	0
Øvrige produkter	10	9	1	27	24	3
Sum	127	124	3	371	363	8

Det har vært en positiv utvikling i provisjonsinntekter fra både betalingsformidling og verdipapirfond (Norne) de siste årene. Inntektene fra eiendomsmegling (Sørmeqleren) har falt som følge av noe lavere aktivitet hittil i 2023.

Finansielle instrumenter

Netto inntekter fra finansielle instrumenter ble 20 mill. kroner i 3. kvartal 2023, mot minus 69 mill. kroner i samme periode i fjor. Det har i 3. kvartal 2023 vært et positivt resultatbidrag fra likviditetsporteføljen, etter at første halvår 2023 var preget av økte kredittspreader og ga et regnskapsmessig tap på bankens likviditetsportefølje. Likviditetsporteføljen utgjorde 24,5 mrd. kroner ved utgangen av kvartalet, og består hovedsakelig av svært likvide obligasjoner med fortrinnsrett og sertifikater utstedt av stat og kommuner.

Netto inntekter fra finansielle instrumenter

	3. kvartal 2023	3. kvartal 2022	Endring	30.09.2023	30.09.2022	Endring
Sertifikater og obligasjoner	26	-39	65	-22	-130	108
Aksjer inkl. utbytte	1	1	1	-3	14	-17
Fastrenteutlån	0	-50	50	2	-66	68
Utstedte verdipapirer - sikringsbokføring	-19	5	-24	10	20	-10
Tilbakekjøp egne utstedte obligasjoner	1	-0	1	-0	-4	4
Betalingsformidling (agio)	7	8	-0	24	23	1
Andre finansielle instrumenter	4	7	-4	5	15	-10
Sum	20	-69	89	16	-128	144

Resultateffekter knyttet til sikringsbokføring gjelder i hovedsak verdiendringer knyttet til basisswapper. Basisswappene benyttes som instrument for rente- og valutasikring av gjeld med fast rente utstedt i euro. Verdien på basisswappene svinger som følge av markedsendringer, og resultatføres løpende. Dette er sikringsinstrumenter, og sett over instrumentenes løpetid er markedsverdiendringene null, forutsatt at obligasjonene holdes til forfall.

Inntekter fra tilknyttede selskaper

Sparebanken Sør har betydelige eierandeler i Frende Holding AS og Brage Finans AS. Investeringene er en del av den strategiske satsningen for å i større grad kunne tilby relevante, integrerte og gode løsninger til våre kunder. Det er også svært viktig for å diversifisere inntektene til konsernet.

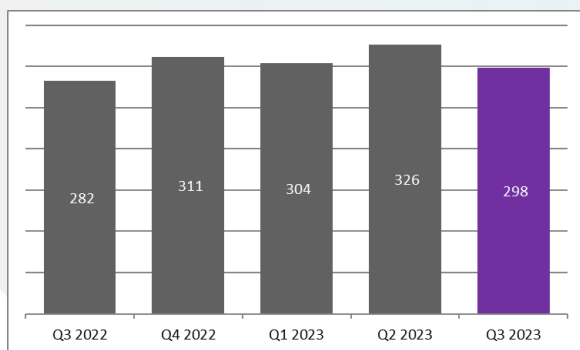
Tilknyttede selskaper		3. kvartal 2023	3. kvartal 2022	Endring	30.09.2023	30.09.2022	Endring
Frende Holding AS - 19,9 %	Res. andel	-7,5	19,4	-26,9	10,3	30,2	-19,9
	Amort.	-5,5	-5,5	0,0	-16,5	-16,3	-0,2
	Salg	0,0	0,0	0,0	0,0	24,9	-24,9
Brage Finans AS - 24,9 %	Res. andel	19,5	14,1	5,4	60,6	39,7	20,9
Balder Betaling AS - 23,0 %	Res. andel	0,0	0,0	0,0	11,4	0,6	10,8
Sum		6,5	28,0	-21,5	65,8	79,1	-13,4

Resultatandelen fra Frende i 3.kvartal 2023 var sterkt preget av et negativt finansresultat som i vesentlig grad skyldes verdinedgang i næringsseidomsporteføljen. I skadevirksomheten har kvartalet vært preget av store naturskader og relativt mange storskader. I forbindelse med trinnvise oppkjøp av aksjer i Frende Holding AS, er det identifisert merverdier som avskrives over forventet levetid og vises som amortisering i tabellen over.

Resultatandel fra Brage viser en meget positiv vekst, både i 3. kvartal og pr 30.09.2023. Brage har hatt en betydelig positiv resultatutvikling, i tillegg økte banken sin eierandelen i selskapet fra 20,8 til 24,9 prosent i 2022.

Driftskostnader

Driftskostnader pr. kvartal i mill. kroner

Driftskostnadene utgjorde 298 mill. kroner i 3. kvartal 2023, en økning på 16 mill. kroner fra 3. kvartal 2022.

Driftskostnader	3. kvartal 2023	3. kvartal 2022	Endring	30.09.2023	30.09.2022	Endring
Lønn og honorarer	132	115	16	407	352	55
Arb.g. avgift	24	19	5	64	54	10
Finansskatt	6	5	1	18	15	3
Pensjonskostnader	16	14	2	37	28	9
Andre personalkostnader	6	5	1	20	18	2
Personalkostnader	183	159	24	547	468	79
Av- og nedskrivninger	10	10	0	30	32	-2
Markedsføring	11	11	0	34	36	-1
IT kostnader*	58	52	6	191	155	36
Driftskostnader fast eiendom	5	11	-6	20	25	-5
Eksterne honorarer*	5	10	-5	20	37	-17
Formueskatt	8	5	3	23	10	13
Andre driftskostnader	19	23	-5	62	72	-9
Sum andre driftskostnader	105	112	-7	351	334	17
Sum driftskostnader	298	282	16	928	834	94

* Konsernet har i 2023 endret praksis på føring av honorarer for IT-konsulenter som nå presenteres som IT kostnad, mot tidligere eksterne honorarer. Endringen har gitt en økning på 18 mill. kroner i IT kostnader og tilsvarende reduksjon i eksterne honorarer pr. 30.09.2023.

Personalkostnadene har økt både i banken og i konsernet. Konsernet har styrket seg innen analyse, risikostyring (IRB), compliance, samt forsterket salgsapparatet innen forsikring. I tillegg til generell lønnsvekst, er det satt av 32 mill. kroner mer til variabel godtgjørelse i forhold til samme periode i 2022, som følge av en positiv utvikling i lønnsomheten i bankvirksomheten.

Andre driftskostnader øker hovedsakelig som følge av økte IT-kostnader og økt formueskatt (økt skattesats). Økte IT-kostnader er blant annet drevet av faktorer som automatisering og digitalisering av banktjenester og interne prosesser, ressurskrevende regulering og utkontraktering av IT-tjenester. Investeringene i IT og ny dataplattform generelt, er gjennomført med en klar ambisjon i å resultere i en mer effektiv og lønnsom bankdrift.

Kostnader i forhold til inntekter utgjorde i 3. kvartal 2023 31,9 prosent (41,6 prosent). Kostnader i forhold til inntekter, ekskl. finansielle instrumenter, utgjorde 32,6 prosent (37,8 prosent).

Tap og mislighold

Netto tap på utlån utgjorde 32 mill. kroner i 3. kvartal 2023, mot netto tap på 51 mill. kroner i samme periode i 2022.

Det siste året har det vært markerte endringer i makroøkonomiske forhold som innebærer negative endringer i rammevilkår for både næringslivskunder og personkunder. Dette gjelder økning i strøm- og energipriser, og sterk inflasjonsvekst, kombinert med høyere utlånsrenter. 2023 har så langt vist et fall i nyboligsalg. Det har også vært en markert reduksjon i byggeaktiviteter, knyttet både til boliger og forretningsbygg. Det er ikke avdekket større problemer i store prosjekter som banken har finansiert. Endringer i makroøkonomiske faktorer, samt rente- og kostnadsøkninger, innebærer større usikkerhet til prisutvikling. Dette gjelder for både bolig- og næringseiendommer, men her vil det også være store regionale forskjeller. I 2023 har det hittil vært en positiv utvikling i boligmarkedet i bankens hovedmarkedsområde.

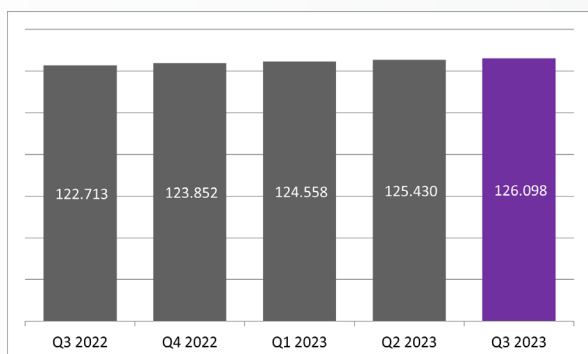
Tapskostnaden øker hovedsakelig som følge av økte modellbaserte tapsavsetninger. Modellbaserte tap i 3. kvartal utgjorde 27,1 mill. kroner, noe som skyldes et svakere makrobilde fremover. Det har ikke vært noen enkelthendelser som har medført større endringer i individuelle tapsavsetninger eller konstaterede tap.

Totale nedskrivninger for konsernet beløp seg til 446 mill. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2023, noe som utgjorde 0,35 prosent av brutto utlån. Tilsvarende tall i 3. kvartal 2022 var 437 mill. kroner og 0,36 prosent av brutto utlån.

Misligholdte engasjementer var på 919 mill. kroner, opp fra 708 mill. kroner året før. Misligholdte engasjementer utgjorde 0,73 prosent av brutto utlån (0,58 prosent).

Utlån

Utlån i mill. kroner

Netto utlån har de siste tolv månedene økt med 3,4 mrd. kroner til 126,1 mrd. kroner, en vekst på 2,8 prosent. Utlånsveksten i 3. kvartal 2023 utgjorde 0,7 mrd. kroner, som tilsvarer en annualisert vekst på 2,1 prosent. Banken er godt posisjonert for ytterligere lønnsom vekst.

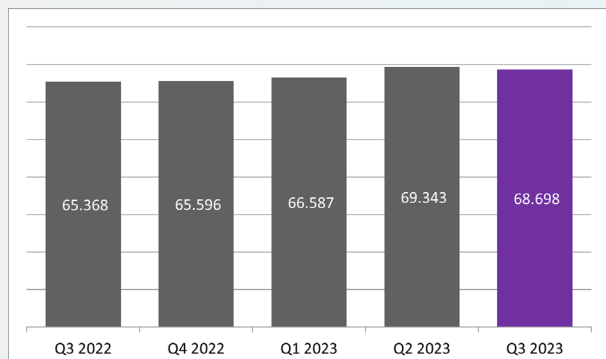
Brutto utlån til personkunder har de siste tolv månedene økt med 1,9 mrd. kroner til 82,1 mrd. kroner, en vekst på 2,4 prosent. Annualisert utlånsvekst i 3. kvartal 2023 utgjorde 3,1 prosent. Banken har en ambisjon om å øke markedsandelene innen personmarkedet og har en uttalt ambisjon om en utlånsvekst tilsvarende kredittveksten i regionen, pluss 1 prosentpoeng.

Brutto utlån til bedriftskunder har de siste tolv månedene økt med 1,7 mrd. kroner til 44,4 mrd. kroner, en vekst på 4,1 prosent. Annualisert utlånsvekst i 3. kvartal 2023 utgjorde 0,7 prosent. Veksten innen bedriftsmarkedet er fokusert mot lønnsomhet og vil variere noe gjennom året.

Utlån til personkunder utgjorde 65 prosent (65 prosent) av totale utlån ved utgangen av 3. kvartal 2023.

Innskudd

Innskudd i mill. kroner

Innskudd fra kunder inkludert påløpte renter har de siste tolv månedene økt med 3,3 mrd. kroner til 68,7 mrd. kroner, en vekst på 5,1 prosent. Annualisert innskuddsvekst pr 30.09.2023 utgjorde 6,3 prosent.

Innskudd fra personkunder (ekskl. påløpte renter) har de siste tolv månedene økt med 0,6 mrd. kroner til 32,7 mrd. kroner, en vekst på 1,9 prosent.

Innskudd fra bedriftskunder (ekskl. påløpte renter) har de siste tolv månedene økt med 2,1 mrd. kroner til 35,1 mrd. kroner, en vekst på 6,3 prosent.

Innskuddsdekningen i Sparebanken Sør var 54,5 prosent ved utgangen av 3. kvartal 2023, opp fra 53,3 prosent på samme tidspunkt året før.

Markedsfinansiering og likviditetsportefølje

Konsernet har en god likviditetssituasjon. Likviditetsbufferne er betryggende, og forfallstrukturen på innlånene er godt tilpasset virksomheten. Nye langsiktige likviditetsinnlån opptas ved utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), seniorgjeld og etterstilt seniorgjeld. Konsernet har tilrettelagt for langsiktig finansiering i det internasjonale markedet gjennom etablerte EMTN-programmer.

Konsernets obligasjonsgjeld (gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer) utgjorde 57,5 mrd. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2023, hvorav 86 prosent var OMF. Langsiktig finansiering (løpetid over 1 år) hadde en gjennomsnittlig løpetid på 3,1 år ved utgangen av kvartalet.

2023 har så langt vært krevende som følge av internasjonal markedsuro. Til tross for dette har konsernet hittil i år utstedt ansvarlig obligasjonslån (Tier 2) pålydende 700 mill. kroner, fondsobligasjonslån (Additional Tier-1) pålydende 125 mill. kroner, samt senior etterstilt obligasjonslån (Tier 3) pålydende 2 600 mill. kroner, til gode vilkår.

Konsernets beholdning av rentebærende verdipapirer utgjorde 24,5 mrd. kroner pr. 30. september 2023. Konsernets LCR (Liquidity Coverage Ratio) utgjorde 155 prosent pr. 30. september 2023 (141 prosent i morbank). Konsernet har en høy andel langsiktig finansiering og NSFR (Net Stable Funding Ratio) utgjorde ved utgangen kvartalet 127 prosent (126 prosent i morbank) for konsernet, og bekrefter en god likviditetssituasjon.

Rating

Sparebanken Sør har en A1 rating med «Positive Outlook» fra Moody's. Ratingutsiktene for banken er endret fra «Stable» til «Positive» i september 2022.

Sparebanken Sør Boligkreditt AS fikk i juni 2023 A1 rating med «Positive Outlook» på linje med morbanken. Obligasjoner med fortrinnsrett som utstedes av Sparebanken Sør Boligkreditt AS, er ratet av Moody's til Aaa.

Ansvarlig kapital og kapitaldekning

Netto ansvarlig kapital utgjorde 17,3 mrd. kroner, sum kjernekapital 15,4 mrd. kroner og ren kjernekapital 14,2 mrd. kroner ved utgangen av 3. kvartal 2023. Kapitaldekning utgjorde 20,8 prosent, kjernekapitaldekning 18,6 prosent og ren kjernekapitaldekning 17,2 prosent for konsernet Sparebanken Sør. Beregningene er basert på standardmetoden i Basel II-regelverket. Brage Finans AS er forholdsmessig konsolidert i konsernets kapitalrapportering.

For morbank utgjorde kapitaldekning 24,6 prosent, kjernekapitaldekning 21,7 prosent og ren kjernekapitaldekning 20,0 prosent ved utgangen av 3. kvartal 2023.

Konsernet oppfylte kapitalkravene på henholdsvis 14,2 prosent for ren kjernekapital, 15,7 prosent for kjernekapital og 17,7 prosent for total kapital med god margin. Konsernets interne mål for 2023, er 16,5 % for ren kjernekapital.

Finanstilsynets vedtak knyttet til kapitalbehov under pilar 2 (SREP - Supervisory Review and Evaluation Process and Pillar 2) er 1,7 prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg vurderer Finanstilsynet at banken bør ha en kapitalkravsmargin på 1,0 prosent i form av ren kjernekapital over det samlede kravet til ren kjernekapital, kjernekapitaldekning og kapitaldekning. Pilar 2-kravet og forventning om kapitalkravsmargin var gjeldende fra 30. april 2022. Det forventes at banken vil få ny SREP i løpet av 2023. I forbindelse med at Finanstilsynets forslag om endringer i det rettslige rammeverket for fastsettelse av pilar 2-krav er sendt på høring, har Finansdepartementet også bedt om synspunkter på en overgangsregel som sikrer at krav til kapitalsammensetning for pilar 2-krav senest skal gjelde fra 31.12.2023. Eventuell innføring av overgangsregel vil i så fall medføre at pilar 2-kravet senest innen 31. desember 2023 ikke lenger må dekkes med 100 prosent ren kjernekapital.

Kravet til motsyklisk kapitalbuffer utgjorde 2,5 prosent pr. 30. september 2023. Norges Bank besluttet i august 2023 å opprettholde dette kravet. Formålet med motsyklisk kapitalbuffer er å gjøre bankene mer solide og motvirke at bankenes kredittpraksis forsterker et tilbakeslag i økonomien.

Finansdepartementet har vedtatt forskriftsendringer som satte EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV i kraft fra 31. desember 2019. Systemrisikobufferkravet skal økes fra 3 til 4,5 prosent. Finansdepartementet besluttet den 16. desember 2022 å utsette kravet med ett år for banker som rapporterer etter standardmetoden, slik at kravet for Sparebanken Sør gjelder med virkning fra 31. desember 2023.

En viktig del av konsernets målsetting er at ren kjernekapitaldekning skal være på nivå med sammenlignbare banker. Av de store regionbankene er det bare Sparebanken Sør som benytter standardmetoden i kapitaldekningsberegningen, og banken har i dag en markert høyere uvektet kapitaldekning enn de andre regionbankene. Sparebanken Sør har også en ambisjon om å ha en kvalitet på risikostyring som er på nivå med sammenlignbare banker. Banken arbeider for å utvikle bankens risikostyringsrammeverk og modellpark på en slik måte at det skal være mulig å kunne søke Finanstilsynet om godkjenning av interne modeller i kapitalberegningen (IRB).

Innføringen av det reviderte Basel III-rammeverket («Basel IV») skulle i utgangspunktet ha vært implementert i EU fra 2022 med overgangsregler frem til 2027, men dette er utsatt. I slutten av juni 2023 ble det enighet i EU om ny Basel-reform og ambisjonen er at det reviderte regelverket (CRR3/CRD6 og BRRD3) skal tre i kraft i EU fra 1. januar 2025. Implementeringsdato i Norge vil dermed avhenge av hvor fort de nye rettsaktene kan tas inn i EØS-avtalen, men dette vil tidligst skje fra 1. januar 2025. Et meget sentralt element i det nye Basel IV-regelverket vil være innføring av en ny og mer risikosensitiv standardmetode for kredittrisiko som vil være gunstig for konsernet. I Basel IV er det også skissert enkelte endringer i IRB-regelverket.

På bakgrunn av sammensetningen av konsernets utlånsportefølje forventes det at nytt standardregelverk for kredittrisiko vil gi en meget positiv effekt for konsernet. Basert på nåværende informasjon om regelverket og kundeporteføljene, er det estimert at dette kan gi en positiv effekt på ren kjernekapitaldekning på ca. 3,5 prosentpoeng.

Banken arbeider for å utvikle bankens risikostyringsrammeverk og modellpark på en slik måte at det skal være mulig å kunne søke Finanstilsynet om godkjenning av interne modeller i kapitalberegningen (IRB-F). Når det gjelder kapitaleffekter ved overgang til IRB-F, er det estimert at dette kan gi en positiv effekt på ren kjernekapitaldekning på ca. 3,5 prosentpoeng

Banken vurderer at en IRB-prosess med påfølgende IRB-godkjenning av risikomodellene inneholder sentrale elementer som er viktige for bankens fremtidige utvikling. Dette arbeidet er høyt prioritert i banken, og prosessen har kommet langt, men er likevel forsinket med hensyn på søknadstidspunkt. Bakgrunnen for dette skyldes at banken ønsker å bruke mer tid på å kvalitetssikre datagrunnlaget, og forbedre nye modeller som utvikles. Banken har funnet det hensiktsmessig å utsette søknadstidspunktet, og bankens ambisjon er nå å levere IRB-F søknaden i løpet av 2. halvår 2024.

Konsernets uvektede kjernekapitalandel (leverage ratio) utgjorde 9,1 prosent ved utgangen av 3. kvartal 2023, mot 9,2 prosent ved utgangen av 3. kvartal 2022. Bankens soliditet vurderes som meget tilfredsstillende.

Som en følge av Krisehåndteringsdirektivet (BRRD) er det innført minimumskrav til summen av ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (MREL). Dette innebærer krav til konvertibel og etterstilt gjeld for Sparebanken Sør. Kravene fastsettes av Finanstilsynet ut fra kapitalkrav og beregnes av et til enhver tid gjeldende justert beregningsgrunnlag. Basert på kapitalkrav og justert beregningsgrunnlag per 30. september 2023, er effektivt MREL-krav fastsatt til 32,9 prosent og utgjorde 20,4 mrd. kroner.

Myndighetene har innført en takbestemmelse for andel av etterstilt gjeld, og kravet skal oppfylles innen 1. januar 2024. Det er videre krav om at innføringen skal være lineær fra 1. januar 2022. Basert på kapitalkrav og justert beregningsgrunnlag per 30. september 2023, er etterstilt MREL-krav fastsatt til 23,5 prosent og utgjorde 14,6 mrd. kroner. Banken hadde ved utgangen av 3. kvartal 2023 samlet utstedt 7,1 mrd. kroner i senior etterstilt obligasjonslån (Tier 3).

Bankens egenkapitalbevis

Banken hadde pr. 30. september 2023 utstedt 41 703 057 egenkapitalbevis.

Resultat (konsern) pr. egenkapitalbevis utgjorde 4,2 kroner pr. bevis i 3. kvartal og 12,5 kroner pr. bevis etter 3.kvartal 2023.

Eierbrøken var 40,0 prosent ved utgangen av kvartalet og skal holdes stabilt på 40,0 prosent fremover. Hybridkapitalen (fondsobligasjonslån), som er klassifisert som egenkapital, er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk.

Utbyttepolitikk

Sparebanken Sør skal gjennom god, stabil og lønnsom drift sikre at egenkapitalbeviserne oppnår konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Overskuddet skal fordeles likt mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av egenkapitalen. Eierbrøken vil da holdes stabilt på 40 prosent fremover.

De er en målsetting at om lag 50 prosent av konsernets resultat etter skatt, skal utdeles som utbytte. Utbytte deles ut gjennom kontantutbytte til egenkapitalbeviserne, kundeutbytte til bankens kunder og gaver i regionene hvor grunnfondskapitalen er bygd opp. Ved fastsettelse av utbytte blir det tatt hensyn til potensiale for lønnsom vekst, forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser, fremtidig behov for ren kjernekapital, samt bankens strategiske planer.

Datterselskaper og samarbeidende selskaper

Bankens heleide datterselskap **Sparebanken Sør Boligkreditt AS** har konsesjon til å utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF), og benyttes som et instrument i bankens langsiktige fundingstrategi. Pr. 30. september 2023 hadde banken overført boliglån på 52,6 mrd. kroner til selskapet, tilsvarende 62 prosent av samlede utlån til personmarkedet.

Bankens egen eiendomsmeglervirksomhet, **Sørmegleren**, er den klart ledende megleren på Sørlandet. Sørmegleren har hatt god vekst de siste årene og hadde ca. 110 ansatte ved utgangen av 3. kvartal 2023 og er lokalisert på 18 steder. Sørmegleren hadde et resultat før skatt på 9,1 mill. kroner pr 30.09.2023, mot 11,6 mill. kroner i samme periode i 2022. Sørmegleren har opprettholdt sine markedsandeler hittil i 2023 og er meget godt posisjonert som regionens ledende eiendomsmegler. Resultatnedgangen skyldes i hovedsak høyere kostnader sammenlignet med samme periode i fjor.

Banken eier 100 prosent av aksjene i **Sørlandet Forsikringscenter AS**, etter kjøp av de siste 22 prosentene i juni 2023. Selskapet utgjør en betydelig del av salgsapparatet innen forsikring og viktig for konsernets satsing på området.

Transitt Eiendom AS er et eiendomsselskap, hvor banken eier 100 prosent av aksjene. I 3.kvartal 2023 inntektsførte selskapet 16,4 mill. kroner i gevinst knyttet til salg av fast eiendom.

Frende Holding AS (eierandel 19,9 prosent) er morselskapet til Frende Skadeforsikring AS og Frende Livsforsikring AS, som tilbyr skade- og livsforsikring til privatpersoner og bedrifter.

Frende Holding AS hadde i 3. kvartal et negativt resultat før skatt på 46,2 mill. kroner, ned fra 138,5 mill. kroner i samme periode året før. Resultat før skatt etter 3. kvartal 2023 var 41,9 mill. kroner, ned fra 247,1 mill. kroner i samme periode i 2022. I skadevirksomheten har kvartalet vært preget av store naturskader og relativt mange storskader. Livvirksomheten har også vært preget av utfordrende utvikling i uføreproduktene, samt oppreservering i avsetninger.

Finansresultatet i 3. kvartal var negativt med 37,8 mill. kroner, mot minus 17,0 mill. kroner i samme periode i 2022. Det negative resultatet i kvartalet skyldes i vesentlig grad verdinedgang i næringseiendomsporteføljen. Finansresultatet etter 3. kvartal 2023 var 79,2 mill. kroner, opp fra minus 183,8 mill. kroner i samme periode i 2022.

Frende Skadeforsikring hadde et resultat før skatt på 35,3 mill. kroner i 3. kvartal, ned fra 130,0 mill. kroner i 3. kvartal 2022. Resultat før skatt etter 3. kvartal var 60,0 mill. kroner, mot 268,5 mill. kroner i samme periode i 2022.

Selskapet hadde totalt 2 636 mill. kroner (2 488 mill. kroner) i bestandspremie, fordelt på over 170 000 kunder. Markedsandelen var ved utgangen av kvartalet på 3,3 prosent. Skadeprosenten hittil i 2023 var på 82,5 prosent (58,9 prosent), og selskapets combined ratio var på 100,3 prosent (77,3 prosent). Isolert i 3. kvartal var skadeprosenten 83,9 prosent (57,2 prosent). Kvartalet var preget av naturskader og relativt mange storskader som gav en høyere skadeprosent enn samme periode i fjor, i tillegg betydelig lavere avviklingsgevinst sammenlignet med fjoråret.

Frende Livsforsikring hadde et negativt resultat før skatt i 3. kvartal på 2,5 mill. kroner, mot 14,3 mill. kroner i 3. kvartal 2022. Resultat før skatt etter 3. kvartal var på 5,5 mill. kroner, mot minus 4,0 mill. kroner i samme periode i 2022. Risikoresultat i Liv var betydelig svakere enn tidligere år, preget av utvikling i uføreproduktene samt oppreservering i reserver. Bestandspremien til Frende Liv var ved utgangen av 3. kvartal 667 mill. kroner (616 mill. kroner).

Brage Finans AS (eierandel 24,9 prosent) er et finansieringsselskap eid av 23 frittstående banker. Selskapet ble etablert i 2010 og driver sin virksomhet med utgangspunkt fra hovedkontoret i Bergen. I tillegg har selskapet salgskontorer i Kristiansand, Porsgrunn, Sandefjord Stavanger, Haugesund, Ålesund og Trondheim. Selskapets virksomhetsområde er finansiering av løsøre, herunder leasing (leiefinansieringsavtaler) og salgspantlån til både bedrifter og privatpersoner. Distribusjon av selskapets produkter skjer gjennom eierbanker, via forhandlere av kapitalvarer og gjennom eget salgssapparat.

Brage Finans har lagt bak seg nok et solid kvartal med gode resultater og god egenkapitalavkastning. Det har i kvartalet vært en noe svakere utvikling i selskapets markedsområder, men selskapet fortsetter å ta markedsandeler og har hatt positiv vekst i porteføljen.

Resultat før skatt i 3. kvartal utgjorde 108,4 mill. kroner, opp fra 94,6 mill. kroner i tilsvarende periode i 2022. Resultatet gav en egenkapitalavkastning på 10,7 prosent for kvartalet, sammenlignet med 12,7 prosent i 3. kvartal 2022. Selskapets resultat før skatt pr. 30.09.2023 utgjorde 335,9 mill. kroner, mot 265,6 mill. kroner i tilsvarende periode i 2022. Resultatet gav en egenkapitalavkastning på 11,7 prosent for perioden, sammenlignet med 12,0 prosent i tilsvarende periode i 2022.

Brage Finans hadde pr. 30. september 2023 en brutto utlånsportefølje på 23,1 mrd. kroner. Dette utgjorde en økning på 3,7 mrd. kroner sammenlignet med samme tidspunkt i fjor, som utgjør en utlånsvekst på hele 19 prosent. Balanseførte nedskrivninger utgjorde 173,3 mill. kroner ved utgangen av kvartalet, som utgjorde 0,75 % av brutto utlånsportefølje.

Norne Securities AS (eierandel 14,8 prosent) er et verdipapirforetak eiet av sparebanker. Selskapet tilbyr investeringstjenester til bedrifts- og privatmarkedet.

Norne hadde pr. 3.kvartal 2023 et resultat før skatt på -1,7 mill. kroner, mot 22,0 mill. kroner i samme periode i 2022.

Kapitalmarkedene har vært, og er fremdeles, preget av et situasjonsbilde med stor usikkerhet og uro. Det er god oppdragsmengde innen Investment Banking, særlig i markedet for kapitalinnhenting og fusjoner, men som en konsekvens av økt risiko, og dermed usikkerhet for prising, tar det lengre tid å gjennomføre prosjekter. Usikkerheten rundt tidspunkt for gjennomføring av prosjekter vil påvirke transaksjonsaktiviteten innen Investment Banking i fjerde kvartal også. Kundeaktiviteten mot privatkunder innen aksje- og fondshandel er fremdeles på et bra nivå, selv om den har avtatt noe etter «toppårene» i 2020 og 2021. I markedet for privatkunder utvikler Norne sine tjenester i nært samarbeid med bankene som distribusjonspartnere. Innenfor fondsområdet tilbyr Norne i dag blant annet en fondsplattform som benyttes av 23 banker. Denne løsningen gir betydelige stordriftsfordeler for bankene.

Så langt i 2023 er makrosituasjonen fremdeles preget av stor usikkerhet med høy inflasjon, krigen i Ukraina og turbulens i kapitalmarkedene. De langsiktige konsekvensene er uklare, men foretaket er meget godt posisjonert for videre vekst og har et høyt ambisjonsnivå. Ledelsen gjennomfører samtidig tiltak for en enda mer kostnadseffektiv drift.

Balder Betaling AS (eierandel 23,0 prosent) eies av Sparebanken Sør sammen med 20 andre sparebanker. Selskapet har en eierandel på 10,49 prosent i Vipps Holding AS, og har som mål å videreutvikle Vipps sammen med øvrige eiere. Sparebanken Sør har dermed en indirekte eierandel i Vipps Holding AS på 2,41 prosent.

Utsiktene fremover

Aktiviteten i norsk økonomi har vært høy og arbeidsledigheten svært lav gjennom 2023. Høy prisvekst og økte renter har imidlertid svekket husholdningenes kjøpekraft. Rentene har økt, og forventes å øke ytterligere, og mange bedrifter venter fall i aktiviteten fremover. Norges Bank varslet på styringsmøtet i september at de venter en fortsatt økning i styringsrenten i desember 2023, for å bringe inflasjonen ned mot målet på 2 prosent. Det er fortsatt betydelig usikkerhet i kapitalmarkedene, blant annet som konsekvens av bankkonkurser i første halvår og geopolitisk uro. Dette har blant annet gitt utslag i betydelig høyere kredittrisikopåslag for konsernets finansiering.

Det er mer usikkerhet enn normalt knyttet til hva konsekvensene blir for kundene, og hvordan både privatpersoner og bedrifter vil reagere på et høyere kostnadsnivå. Lønnsveksten er på vei opp og ser ut til å ende på rundt 5,6 prosent og kan bidra til at prisveksten vi har sett også vil være høy fremover. På tross av dette vurderer styret at konsernet er godt rustet for videre vekst. Konsernet har god inntjening, er solid med gode marginer til gjeldende kapitalkrav og er godt rustet til å tåle en eventuelt mer utfordrende utvikling i norsk økonomi.

Konsernet har styrevedtatte retningslinjer, som sikrer at refinansiering i obligasjonsmarkedet normalt er gjennomført i god tid før endelig gjeldsforfall. Dette har medvirket til en solid finansieringssituasjon. Konsernet har lav risiko i utlånsporteføljen, og høy tapsabsorberende evne gjennom en høy egenkapitalandel. Konsernet drives meget kostnadseffektivt og har god underliggende drift.

Boligprisene i konsernets hovedmarkeder har hatt en positiv, men moderat utvikling over flere år. Statistikken pr. 3. kvartal 2023 viste en fortsatt stek utvikling.

Konsernet har et krav til ren kjernekapital, inkludert pilar 2-tillegg på 1,7 prosent, som utgjør 14,2 prosent. Finansdepartementet har vedtatt forskriftsendringer, som medførte at EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRD IV trådte i kraft fra 31. desember 2019. Blant annet skal systemrisikobufferkravet økes fra 3 til 4,5 prosent. Konsernet benytter standardmetoden og skal oppfylle økt systemrisikobufferkrav med virkning fra 31. desember 2023. Konsernets interne mål for 2023, er 16,5 % for ren kjernekapital. Ved utgangen av 3. kvartal 2023 var ren kjernekapitaldekning 17,2 prosent, godt over gjeldende myndighetskrav, og også over kravet som gjelder fra og med 31.12.2023.

Konsernet har en langsiktig ambisjon om en utlånsvekst i overkant av kredittveksten, og et internt mål om en egenkapitalavkastning over 11 prosent for 2023 og over 12 prosent innen utgangen av 2025.

Konsernet skal i tråd med vedtatt strategi ha stor oppmerksomhet på kostnadsutvikling og langsiktig verdiskaping. Konsernet investeringer i teknologi vil fortsette, og skal bidra til kostnadseffektiv drift, samt muliggjøre effektivisering av kontorstrukturen. Sammen med god kvalitet i kredittarbeidet, vil dette bidra til fortsatt lønnsom vekst og utvikling.

Hendelser etter kvartalets utløp

Det har ikke vært vesentlige hendelser etter 30. september 2023 som påvirker kvartalsregnskapet.

Kristiansand, 26. oktober 2023

Knut Ruhaven Sæthre
styrets leder

Mette Ramfjord Harv
nestleder

Merete Steinvåg Østby

Erik Edvard Tønnesen

Trond Randøy

Eli Giske

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Gunnhild Tveiten Golid
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

Resultatregnskap

MORBANK					Mill. kroner	KONSERN					
31.12	30.09.	30.09.	3. kv.	3. kv.		3. kv.	3. kv.	30.09.	30.09.	31.12.	
2022	2022	2023	2022	2023		Noter	2023	2022	2023	2022	
2 090	1 704	3 163	665	1 182	Renteinntekter effektiv rentes metode	4	1 835	1 017	4 944	2 624	3 999
977	318	690	130	268	Andre renteinntekter	4	315	154	827	373	581
1 146	688	1 976	293	778	Rentekostnader	4	1 366	563	3 544	1 312	2 212
1 921	1 334	1 877	503	672	Netto renteinntekter	4	783	609	2 227	1 685	2 368
448	318	329	113	116	Provisjonsinntekter		127	124	371	363	501
99	73	88	29	30	Provisjonskostnader		26	17	76	60	84
349	245	241	84	86	Netto provisjonsinntekter		101	107	295	302	417
351	340	2	1	0	Utbytte		0	1	2	3	13
- 61	- 118	2	- 64	32	Netto inntekter fra andre finansielle instrumenter		20	- 69	14	- 130	- 95
290	222	4	- 63	32	Netto inntekter fra finansielle instrumenter		20	- 69	16	- 128	- 82
125	79	66	28	6	Inntekter fra eierinteresser i tilknyttede selskaper		6	28	66	79	125
8	5	11	2	7	Andre driftsinntekter		23	1	26	4	5
133	85	77	30	14	Sum andre inntekter		30	29	92	83	131
771	552	322	50	132	Sum netto andre inntekter		151	68	403	258	466
2 692	1 886	2 199	553	804	Sum netto inntekter		935	677	2 630	1 942	2 834
523	367	443	132	156	Personalkostnader		183	159	547	468	659
41	31	29	10	10	Av- og nedskr. på varige driftsmidler og immat. eiendeler		10	10	30	32	43
419	315	335	101	103	Andre driftskostnader		105	112	351	334	443
983	713	807	243	268	Sum driftskostnader før tap		298	282	928	834	1 145
1 709	1 173	1 391	310	536	Driftsresultat før tap		637	395	1 702	1 108	1 690
57	51	21	47	28	Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	5	32	51	18	59	74
1 652	1 121	1 370	263	509	Resultat før skattekostnad	2	605	344	1 684	1 049	1 615
299	167	276	57	127	Skattekostnad		148	77	338	234	332
1 353	954	1 093	206	382	Resultat for perioden		457	267	1 346	815	1 283
		0	0	0	Minoritetsinteresser		0	1	1	1	1
1 353	954	1 093	206	382	Majoritetsinteresser		456	267	1 345	814	1 283
42	43	45	11	14	Hybridkapitaleierne andel av resultatet		14	11	45	43	42
1 311	911	1 049	196	367	EK-Beviser og grunnfondets andel av resultatet		442	256	1 300	772	1 241
1 353	954	1 093	206	382	Resultat for perioden		456	267	1 345	814	1 283
12,6	8,8	6,5	1,9	3,5	Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (i hele kroner)		4,2	2,5	12,5	7,4	11,9

Totalresultat

MORBANK					Mill. kroner	KONSERN					
31.12	30.09.	30.09.	3. kv.	3. kv.		3. kv.	3. kv.	30.09.	30.09.	31.12.	
2022	2022	2023	2022	2023		Noter	2023	2022	2023	2022	
1 353	954	1 093	206	382	Resultat for perioden		456	267	1 345	815	1 283
					Verdiendring basiswapper		-49	126	-58	255	99
1	0	-2	0	-0	Verdiendring utlån med pant i bolig						
0	0	0	0	0	Skatteeffekt		11	-32	13	-64	-22
1	0	- 2	0	0	Sum totalresultat		-38	95	-45	191	77
1 354	954	1 091	206	381	Sum totalresultat for perioden		419	362	1 301	1 007	1 360
					Minoritetsinteresser		0	0	1	0	1
					Majoritetsinteresser		418	362	1 300	1 007	1 360
12,6	8,8	10,1	1,9	3,5	Totalresultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (i hele kroner)		3,9	3,4	12,0	9,3	12,6

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN			
31.12.	30.09.	30.09.		30.09.	30.09.	31.12.	
2022	2022	2023	EIENDELER	Noter	2023	2022	
590	1 363	610	Kontanter og fordringer på sentralbanker	11	610	1 363	590
10 211	3 436	4 560	Utlån til kredittinstitusjoner	11	2 037	1 101	6 198
67 332	71 871	73 552	Netto utlån til kunder	2,6,7,8,10,11	126 098	122 713	123 852
16 393	16 922	20 544	Obligasjoner og sertifikater	11	24 495	22 114	22 851
230	205	233	Aksjer	11	234	205	230
947	1 080	1 398	Finansielle derivater	11,12	2 304	1 471	1 440
2 813	2 813	2 817	Eierinteresser i konsernselskaper		0	0	0
1 437	1 167	1 433	Eierinteresser i tilknyttede selskaper		1 433	1 167	1 437
70	65	92	Immaterielle eiendeler		103	75	80
433	431	453	Varige driftsmidler		481	456	458
150	115	323	Andre eiendeler		443	213	298
100 607	99 467	106 017	SUM EIENDELER	2,11	158 238	150 879	157 435
GJELD OG EGENKAPITAL							
3 584	3 708	3 763	Gjeld til kredittinstitusjoner	11	3 628	3 621	3 507
65 587	65 393	68 718	Innskudd fra kunder	2,9,11	68 698	65 368	65 596
9 477	8 808	7 761	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	11,13	57 468	56 802	62 758
778	926	1 173	Finansielle derivater	11,12	1 818	2 549	2 599
315	237	292	Betalbar skatt		370	240	358
1 103	473	829	Annen gjeld		780	435	490
129	125	132	Avsetninger for forpliktelser		132	125	129
32	14	44	Utsatt skatt		54	129	64
4 491	4 470	7 042	Etterstilt seniorobligasjonslån	11	7 042	4 470	4 491
1 662	1 656	1 783	Ansvarlig lånekapital	11,13	1 783	1 656	1 662
87 159	85 809	91 536	Sum gjeld		141 772	135 393	141 655
4 945	4 666	4 940	Eierandelskapital	14	4 940	4 666	5 196
1 085	1 085	1 085	Hybridkapital		1 085	1 085	1 085
7 417	7 908	8 456	Annen egenkapital		10 441	9 734	9 499
13 448	13 659	14 481	Sum egenkapital	3,14	16 466	15 486	15 779
100 607	99 467	106 017	SUM GJELD OG EGENKAPITAL	2,11	158 238	150 879	157 435

Kristiansand, 26. oktober 2023

Knut Ruhaven Sæthre
styrets leder

Mette Ramfjord Harv
nestleder

Merete Steinvåg Østby

Erik Edvard Tønnesen

Trond Randøy

Eli Giske

Jan Erling Tobiassen
ansattes representant

Gunnhild Tveiten Golid
ansattes representant

Geir Bergskaug
adm. direktør

Kontantstrøm

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12	30.09.	30.09.		30.09.	30.09.	31.12
2022	2022	2023		2023	2022	2022
2 965	1 980	3 597	Renteinnbetalinger	5 422	2 976	4 450
- 1 167	- 528	- 1 039	Renteutbetalinger	- 2 508	- 1 087	- 2 082
709	601	233	Andre innbetalinger	301	253	409
- 916	- 680	- 763	Driftsutbetalinger	- 846	- 791	- 1 058
9	6	6	Inngått på konstaterte tap	6	6	9
- 217	- 219	- 296	Betalt periodeskatt	- 339	- 325	- 324
- 61	- 41	- 72	Betalte gaver	- 72	- 41	- 61
- 5		- 4	Utbetalt svindelsaker	- 4		- 5
- 23		- 5	Endring andre eiendeler*	- 5		- 68
2 379	1 968	2 272	Endring innskudd fra kunder	2 244	1 982	2 426
- 476	- 5 111	- 6 202	Endring utlån til kunder	- 2 206	- 6 324	- 7 341
422	547	928	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	870	494	378
3 618	- 1 477	- 1 343	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 863	- 2 857	- 3 267
23 737	19 510	15 222	Innbetaling vedr. verdipapirer	15 222	18 777	23 128
- 22 401	- 18 749	- 19 260	Utbetaling vedr. verdipapirer	- 16 760	- 18 849	- 23 909
3	2	15	Innbetaling vedr. salg av driftsmidler	15	11	12
- 64	- 45	- 72	Utbetaling vedr. kjøp av driftsmidler	- 75	- 44	- 63
136	136	70	Innbetaling investering i datterselskaper og tilknyttede selskap	70	127	127
- 938	- 714	- 4	Utbetaling Investering i datterselskaper og tilknyttede selskap	0	- 14	- 238
- 33	- 746	- 188	Endring andre eiendeler*	- 162	- 2 076	- 33
- 4 568	2 208	5 652	Endring utlån til kredittinstitusjoner	4 161	688	- 4 409
- 4 128	1 601	1 433	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	2 471	- 1 381	- 5 385
500	499	- 750	Endring innskudd fra kredittinstitusjoner	- 750	499	500
4 250	3 250	0	Innbetalinger obligasjonsgjeld	0	11 000	17 127
- 4 351	- 3 971	- 1 688	Utbetalinger obligasjonsgjeld	- 6 908	- 8 666	- 9 046
- 181	- 168	- 536	Utbetaling utbytte og renter hybridkapital	- 536	- 168	- 181
1 000	1 000	2 600	Emisjon etterstilt seniorobligasjonslån	2 600	1 000	1 000
200		700	Emisjon ansvarlig lån	700		200
- 200		- 582	Innfridd ansvarlig lån	- 582		- 200
- 245	454	286	Endring annen gjeld	251	1 761	- 271
200	200	125	Utvidelse hybridkapital	125	200	200
- 585		- 451	Endring derivat eiendeler *	791		- 1 928
532		374	Endring derivat gjeld *	- 857		1 861
- 450	- 450	- 125	Innfrielse hybridkapital	- 125	- 450	- 450
- 7		- 9	Utbetaling leieforpliktelser *	- 9		- 7
	- 13	- 14	Utbetaling ved kjøp av egne egenkapitalbevis	- 13	- 13	
662	802	- 70	Netto kontantstrøm fra finansieringsvirksomhet	- 5 313	5 163	8 805
152	926	20	Netto endring likvider	21	926	152
437	437	590	Likviditetsbeholdning 01.01	590	437	437
590	1 363	610	Likviditetsbeholdning ved utgangen av perioden	611	1 363	590

* Postene reklassifisert fra og med 31.12.2022. Inngikk tidligere i posten endring annen gjeld og endring andre eiendeler. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

KONSERN Mill. kroner	Egenkapi- tal bevis	Overkurs fond	Utgjevings- fond	Hybrid kapital	Grunnfonds kapital	Gave- fond	Annen egenkapital	Minoritets interesser	SUM
Balanse 31.12.2021	782	451	520	1 335	9 925	141	1 781	7	14 941
Utdelt utbytte 2021							- 125		- 125
Resultat 01.01.-30.09.2022				43			771	1	815
Betalte renter hybridkapital				- 43					- 43
Emisjon hybridkapital				200					200
Innløst hybridkapital				- 450					- 450
Konvertering av grunnfond til EK-bevis	1 302	1 617			-2 919				0
Kjøp av egne egenkapitalbevis	- 5		0		- 8				- 13
Utvidet resultat							191		191
Disponert av gavefond					- 2	- 27			- 30
Balanse 30.09.2022	2 078	2 068	520	1 085	6 996	113	2 616	8	15 486
Resultat 01.10 - 31.12.2022			524	13	411	375	- 855	0	468
Betalte renter hybridkapital				- 13					- 13
Beregnet skatt renter hybridkapital *							13		13
Salg av egne egenkapitalbevis							- 114		- 114
Utvidet resultat **	5		0		8				13
Disponert av gavefond						- 73			- 73
Andre endringer			0				0	-3	- 3
Balanse 31.12.2022	2 083	2 068	1 043	1 085	7 417	415	1 663	4	15 779
Utdelt utbytte 2022			- 250						- 250
Resultat HiÅ				60			1 286		1 346
Betalte renter hybridkapital				- 60					- 60
Beregnet skatt renter hybridkapital *							15		15
Emisjon hybridkapital				125					125
Innløst hybridkapital				- 125					- 125
Utvidet resultat **							- 45		- 45
Disponert av gavefond						- 306			- 306
Kjøp av egne egenkapitalbevis	- 5		0		- 8				- 13
Andre endringer							1	- 1	0
Balanse 30.09.2023	2 079	2 068	793	1 085	7 409	109	2 920	3	16 466

* Beregnet skatt av renter på hybridkapital er fra 2022 ført mot egenkapitalen. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

** Basisjusteringer på rente- og valutaswapper inngår som en del av annen egenkapital i konsern, og utgjorde 63,7 mill. kroner pr 01.01.2023 og 45,3 mill. kroner pr 30.09.2023.

MORBANK	Egenkapital	Overkurs	Utgjennings-	Hybrid	Grunnfonds	Annen	
Mill. kroner	bevis	fond	fond	kapital	kapital	egenkapital	SUM
Balanse 31.12.2021	781	451	519	1 335	9 926	0	13 013
Resultat 01.01.-30.09.2022				43		911	954
Betalte renter hybridkapital				- 43			- 43
Emisjon hybridkapital				200			200
Innløst hybridkapital				- 450			- 450
Kjøp av egne egenkapitalbevis	- 5		0		- 8		- 13
Konvertering av grunnfond til EK-bevis	1 302	1 617			-2 919		0
Utvidet resultat					- 2		- 2
Balanse 30.09.2022	2 078	2 068	519	1 085	6 997	911	13 659
Resultat 01.10-31.12.2022			525	13	773	- 911	400
Betalte renter hybridkapital				- 13			- 13
Avsatt utbytte og gaver			- 250		- 375		- 625
Beregnet skatt renter hybridkapital *					13		13
Salg av egne egenkapitalbevis	5		0		8		13
Utvidet resultat					3		3
Andre endringer					- 1		- 1
Balanse 31.12.2022	2 084	2 068	793	1 085	7 417	0	13 448
Resultat HiÅ				60		1 034	1 093
Betalte renter hybridkapital				- 60			- 60
Beregnet skatt renter hybridkapital *						15	15
Emisjon hybridkapital				125			125
Innløst hybridkapital				- 125			- 125
Kjøp av egne egenkapitalbevis	- 5		0		- 8		- 13
Utvidet resultat					- 2		- 2
Balanse 30.09.2023	2 079	2 068	793	1 085	7 407	1 049	14 481

* Beregnet skatt av renter på hybridkapital er fra 2022 ført mot egenkapitalen. Sammenligningstall er ikke omarbeidet.

1. REGNSKAPSPRINSIPPER

Konsernregnskapet er utarbeidet i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS), herunder IAS 34. Regnskapsprinsippene er de samme som ble lagt til grunn i årsregnskapet for 2022 dersom ikke annet er spesifisert. Det er ikke nye standarder gjeldende for 2023 som har hatt vesentlig betydning for regnskapet.

Skattesats på 25 prosent er lagt til grunn ved utarbeidelse av kvartalsregnskapet for morbank. For øvrige datterselskaper er 22 prosent skattesats lagt til grunn.

Skjønnsmessige vurderinger, estimater og forutsetninger

Utarbeidelse av kvartalsregnskapet medfører at ledelsen gjør estimater og skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelse av regnskapsprinsipper, og dermed regnskapsførte beløp. For utfyllende beskrivelse, se årsregnskapet for 2022 note 2.

Regnskapsposten fastsettelse av tap er underlagt stor grad av skjønnsmessige vurderinger. Denne posten var i 2020 og 2021 spesielt utfordrende å tallfeste i en situasjon med en pågående pandemi. I 2023 er det igjen stor uro og svingninger i finansmarkedet. Mange makroparametere pekte oppover fra siste seks måneder av 2021 og 2022. Ved utgangen av 3. kvartal 2023 er det fortsatt en pessimisme i markedet med økte råvarepriser, en økende styringsrente, et forventet fremtidig fall i eiendommen marked og en forventet fremtidig økning i arbeidsledigheten. Modell for å beregne tap inneholder data for makroforhold og er fremtidsrettet. Ved endringer i konjunkturer eller makroforhold, må aktuelle parametere endres tilsvarende.

Benyttede makroparametere og størrelse benyttet som input i tapsmodellen fremkommer i note 5.

2. SEGMENTRAPPORTERING

Rapportering pr. segment	BANKVIRKSOMHET				30.09.2023	
	PM	BM	Ufordelt og elimin.	Sum bankvirksomhet	Sørmegleren	Totalt
Resultatregnskap (mill. kroner)						
Netto renteinntekter	962	888	377	2 227	0	2 227
Netto andre driftsinntekter	136	66	77	279	123	403
Driftskostnader	347	108	359	813	114	928
Driftsresultat før tap pr. segment	751	847	95	1 693	9	1 702
Tap på utlån og garantier	5	9	4	18		18
Resultat før skatt pr. segment	746	839	91	1 675	9	1 684
Brutto utlån til kunder	84 967	41 822	- 282	126 508		126 508
Nedskrivninger	- 61	- 347	- 1	- 410		- 410
Netto utlån til kunder	84 907	41 475	- 284	126 098		126 098
Andre eiendeler			32 036	32 036	105	32 141
Sum eiendeler pr. segment	84 907	41 475	31 752	158 134	105	158 238
Innskudd fra og gjeld til kunder	34 948	27 126	6 624	68 698		68 698
Mellomregn./annen gjeld	49 959	14 349	8 662	72 970	105	73 074
Sum gjeld pr. segment	84 907	41 475	15 286	141 668	105	141 772
Egenkapital			16 466	16 466		16 466
Sum gjeld og egenkapital pr. segment	84 907	41 475	31 752	158 134	105	158 238

BANKVIRKSOMHET

30.09.2022

Rapportering pr. segment	Ufordelt			Sum		
Resultatregnskap (mill. kroner)	PM	BM	og elimin.	bankvirksomhet	Sørmeqleren	Totalt
Netto renteinntekter	802	729	154	1 685	0	1 685
Netto andre driftsinntekter	166	64	-97	133	125	258
Driftskostnader	352	89	281	722	113	834
Driftsresultat før tap pr. segment	616	704	-224	1 096	12	1 108
Tap på utlån og garantier	16	40	2	59		59
Resultat før skatt pr. segment	600	664	-227	1 037	12	1 049
Brutto utlån til kunder	82 752	40 598	-255	123 095		123 095
Nedskrivninger	-65	-316	0	-382		-382
Netto utlån til kunder	82 687	40 282	-256	122 713		122 713
Andre eiendeler			28 038	28 038	128	28 166
Sum eiendeler pr. segment	82 687	40 282	27 782	150 751	128	150 879
Innskudd fra og gjeld til kunder	33 916	27 459	3 993	65 368		65 368
Mellomregn./annen gjeld	48 771	12 823	8 304	69 898	128	70 026
Sum gjeld pr. segment	82 687	40 282	12 297	135 266	128	135 393
Egenkapital			15 486	15 486		15 486
Sum gjeld og egenkapital pr. segment	82 687	40 282	27 782	150 751	128	150 879

3. ANSVARLIG KAPITAL OG KAPITALDEKNING

GJELDENE KRAV TIL KAPITAL

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12. 2022	30.09. 2022	30.09. 2023		30.09. 2023	30.09. 2022	31.12. 2022
Gjeldende bufferkrav til kapital						
4,50 %	4,50 %	4,50 %	Minstekrav til kjernekapital	4,50 %	4,50 %	4,50 %
2,50 %	2,50 %	2,50 %	Bevaringsbuffer	2,50 %	2,50 %	2,50 %
3,00 %	3,00 %	3,00 %	Systemrisikobuffer	3,00 %	3,00 %	3,00 %
2,00 %	1,50 %	2,50 %	Motsyklisk buffer	2,50 %	1,50 %	2,00 %
1,70 %	1,70 %	1,70 %	Pilar 2 krav	1,70 %	1,70 %	1,70 %
13,70 %	13,20 %	14,20 %	Krav til ren kjernekapital, inkl. Pilar 2	14,20 %	13,20 %	13,70 %
15,20 %	14,70 %	15,70 %	Krav til kjernekapitaldekning, inkl. Pilar 2	15,70 %	14,70 %	15,20 %
17,20 %	16,70 %	17,70 %	Krav til kapitaldekning, inkl. Pilar 2	17,70 %	16,70 %	17,20 %
8 838	8 454	8 810	Kapitalkrav ren kjernekapital, inkl. Pilar 2	11 677	10 263	10 941
9 805	9 415	9 740	Kapitalkrav kjernekapital, inkl. Pilar 2	12 911	11 429	12 139
11 095	10 696	10 981	Kapitalkrav ansvarlig kapital, inkl. Pilar 2	14 555	12 984	13 736
3 160	3 428	3 572	Overskudd ren kjernekapital, inkl. Pilar 2	2 407	3 306	2 712
3 277	3 552	3 726	Overskudd kjernekapital, inkl. Pilar 2	2 304	3 263	2 645
3 637	3 921	4 265	Overskudd ansvarlig kapital, inkl. Pilar 2	2 716	3 428	2 781

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12. 2022	30.09. 2022	30.09. 2023		30.09. 2023	30.09. 2022	31.12. 2022
13 448	13 659	14 481	Sum balanseført egenkapital	16 466	15 486	15 779
			Kjernekapital			
-1 085	-1 085	-1 085	Egenkapital som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	-1 168	-1 123	-1 131
0	- 416	- 662	Del av resultat som ikke kan medregnes i ren kjernekapital	- 792	- 544	- 665
- 70	- 65	- 92	Fradrag for immaterielle eiendeler og utsatt skattefordel	- 103	- 73	- 81
- 38	- 42	- 49	Fradrag for forsvarlig verdsettelse (AVA)	- 33	- 31	- 27
- 256	- 168	- 212	Andre fradrag	- 162	- 145	- 223
11 998	11 882	12 381	Sum ren kjernekapital	14 207	13 569	13 653
			Annen kjernekapital			
1 085	1 085	1 085	Hybridkapital	1 168	1 123	1 131
13 083	12 967	13 466	Sum kjernekapital	15 376	14 692	14 784
			Tilleggskapital utover kjernekapital			
1 650	1 650	1 780	Ansvarlig lånekapital	1 877	1 720	1 734
1 650	1 650	1 780	Sum tilleggskapital	1 877	1 720	1 734
14 733	14 617	15 246	Netto ansvarlig kapital	17 252	16 412	16 518
			Minimumskrav ansvarlig kapital Basel II beregnet etter standardmetoden:			
17	151	67	Engasjement med lokale og regionale myndigheter	69	152	18
1 014	789	1 088	Engasjement med institusjoner	763	357	337
4 505	4 095	5 464	Engasjement med foretak	7 601	5 597	6 456
6 110	6 981	8 747	Engasjement med massemarked	11 931	9 484	9 149
33 544	33 953	32 715	Engasjement med pantesikkerhet i eiendom	51 337	51 991	53 502
408	430	700	Engasjement som er forfalt	947	624	610
1 360	1 446	1 678	Engasjement som er høyrisiko	1 678	1 446	1 360
6 650	6 185	1 337	Engasjement i obligasjoner med fortrinnsrett	1 592	1 479	1 365
6 022	5 665	5 344	Engasjement i egenkapitalposisjoner	1 411	1 487	1 582
507	468	528	Engasjement øvrig	565	488	539
60 138	60 164	57 670	Kapitalkrav for kreditt- og motpartsrisiko	77 896	73 105	74 919
0	0	0	Kapitalkrav for posisjons-, valuta- og varerisiko	0	0	0
4 364	3 878	4 364	Kapitalkrav for operasjonell risiko	4 937	4 638	4 937
5	5	5	CVA tillegg	5	5	5
64 507	64 047	62 040	Risikovektet balanse (beregningsgrunnlag)	82 839	77 749	79 862
18,6 %	18,6 %	20,0 %	Ren kjernekapitaldekning i %	17,2 %	17,5 %	17,1 %
20,3 %	20,2 %	21,7 %	Kjernekapitaldekning i %	18,6 %	18,9 %	18,5 %
22,8 %	22,8 %	24,6 %	Kapitaldekning i %	20,8 %	21,1 %	20,7 %
8,4 %	8,4 %	12,3 %	Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,1 %	9,2 %	9,1 %

4. RENTEINTEKTER OG RENTEKOSTNADER

MORBANK					Renteinntekter	KONSERN				
31.12. 2022	30.09. 2022	30.09. 2023	3.kv. 2022	3.kv. 2023		3. kv. 2023	3 kv. 2022	30.09. 2023	30.09. 2022	31.12. 2022
					Mill. kroner					
					<i>Renter fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:</i>					
139	86	208	29	72	Renter av fordringer på kredittinstitusjoner	48	9	114	26	53
1 951	1 277	2 292	515	872	Renter av utlån til kunder	1 786	1 009	4 831	2 598	3 945
2 090	1 364	2 500	544	944	Sum renter fra finansielle instrumenter vurder til amortisert kost	1 835	1 017	4 944	2 624	3 999
					<i>Renter fra finansielle instrumenter til virkelig verdi over utvidet resultat</i>					
501	340	663	121	238	Renter av utlån til kunder (lån med pant i bolig)	0	0	0	0	0
501	340	663	121	238	Sum renter fra fin. instr. til virkelig verdi over utvidet resultat	0	0	0	0	0
2 591	1 704	3 163	665	1 182	Renteinntekter effektiv rentes metode	1 835	1 017	4 944	2 624	3 999
					<i>Renter fra finansielle instrumenter utpekt til virkelig verdi over resultat:</i>					
132	100	97	33	32	Renter av utlån til kunder (fastrenteutlån)	32	33	97	100	132
343	218	593	97	235	Renter av sertifikater og obligasjoner	283	121	730	273	449
476	318	690	130	268	Sum renter fra fin. instr. vurder til virkelig verdi over resultat	315	154	827	373	581
476	318	690	130	268	Sum andre inntekter	315	154	827	373	581
3 067	2 022	3 853	796	1 450	Sum renteinntekter	2 150	1 172	5 771	2 997	4 580

31.12. 2022	30.09. 2022	30.09. 2023	3.kv. 2022	3.kv. 2023	Renteinntekter	KONSERN				
31.12. 2022	30.09. 2022	30.09. 2023	3.kv. 2022	3.kv. 2023		3. kv. 2023	3 kv. 2022	30.09. 2023	30.09. 2022	31.12. 2022
					Mill. kroner					
					<i>Rentekostnader fra finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost:</i>					
70	40	101	21	39	Renter på gjeld til kredittinstitusjoner	38	21	99	38	68
643	373	1 243	173	490	Renter på innskudd til kunder	490	174	1 243	373	642
229	145	318	54	117	Renter på utstedte verdipapirer	704	322	1 880	764	1 288
53	34	75	13	30	Renter på ansvarlig lånekapital	30	13	75	34	53
104	60	198	19	89	Renter på etterstilt obligasjonslån	89	19	198	60	104
48	36	41	12	13	Avgift Bankens Sikringsfond og andre rentekostnader	16	14	49	43	57
1 146	688	1 976	293	778	Sum rentekostnader fra fin.instr. vurdert til amortisert kost	1 366	563	3 544	1 312	2 212
1 146	688	1 976	293	778	Sum rentekostnader	1 366	563	3 544	1 312	2 212

5. TAP PÅ UTLÅN, GARANTIER OG UBENYTTETE KREDITTER

Avsetning for tap og periodens tapskostnad er beregnet ihht. IFRS 9 og er basert på forventet kreditt-tap (ECL) ved bruk av 3-trinnsmetode som er beskrevet i note 7 i årsregnskapet for 2022.

Koronapandemien medførte betydelig endringer i makrobildet i 2020, med bedring mot slutten av året og i 2021. I 2022 ble det igjen et mer usikkert makrobildet med krigen i Ukraina, høy inflasjon og stigende renter. Konsernets tapsavsetning i 3. kvartal 2023 er basert på nye forutsetninger.

Modellbaserte tap baseres på bankens IFRS 9-modell, hvor det også inngår variabler i en makromodell. Makromodellen tar utgangspunkt i dagens PD-nivå og skal vise forventet utvikling.

Følgende makrovariabler er lagt til grunn ved beregning av nedskrivninger pr. 30. september 2023:

	2023	2024	2025	2026	2027
Boligpris %	-0,3	0,8	4,3	6,0	6,0
Boligpris Region %	-0,3	0,8	4,3	6,0	6,0
AKU %	3,5	3,8	3,9	4,0	4,0
Oljepris, USD	84,2	86,2	80	75,8	75,8
Styringsrente	3,5	4,4	4,0	3,4	3,4
Importvektet valutakurs	118,7	117,4	116,5	116,4	116,4
USD	10,7	10,2	10,1	10,1	10,1
KPI	5,8	4,8	3,1	2,5	2,5
Andre sikkerheter	0	0	0	0	0

Fastsettelse av makrovariabler er hovedsakelig basert på tall fra Pengepolitisk rapport fra Norges Bank og tall fra SSB. Sparebanken Sør har i stor grad utlån sikret med pant i fast eiendom og fastsettelsen av parametere for boligpris (inkluderer fast eiendom) ansees å være det parameteret som i størst grad påvirker LGD (loss given default).

Under er det gjengitt sensitivitetsanalyser knyttet til de parameterne som konsernet anser som mest vesentlig i dagens situasjon.

KONSERN					30.09.2023
Tapsnedskrivning	Ved 10% reduksjon i	Ved 20% reduksjon i	Ved 30% reduksjon i	1% økning i arbeids-	
Mill. kroner	pantesikkerhet	pantesikkerhet	pantesikkerhet	ledighet (AKU)	
Herav nedskrivninger i BM	59	129	213	-3	
Herav nedskrivninger i PM	20	44	74	4	
Totalt	78	174	287	1	

MORBANK					30.09.2023
Tapsnedskrivning	Ved 10% reduksjon i	Ved 20% reduksjon i	Ved 30% reduksjon i	1% økning i arbeids-	
Mill. kroner	pantesikkerhet	pantesikkerhet	pantesikkerhet	ledighet (AKU)	
Herav nedskrivninger i BM	58	128	210	-3	
Herav nedskrivninger i PM	9	19	33	2	
Totalt	67	147	243	-1	

Tapskostnad til banken er presentert i tabellen under.

MORBANK					KONSERN				
31.12.	30.09.	30.09.	3.kv.	3.kv.	3.kv.	3.kv.	30.09.	30.09.	31.12.
2022	2022	2023	2022	2023	2023	2022	2023	2022	2022
					Periodens tapskostnad				
15	14	18	4	-4	Periodens endring i nedskrivninger trinn 1	-4	5	15	17
57	49	2	28	22	+ Periodens endring i nedskrivninger trinn 2	26	30	-0	51
-19	-18	1	11	9	+ Periodens endring i nedskrivninger trinn 3	10	12	3	-14
5	4	1	0	0	+ Periodens konst. tap	0	0	1	4
0	0	0	0	0	+ Inntektsført som renter	0	0	0	0
9	6	6	2	2	- Periodens inngang på tidligere konstatert tap	2	2	6	6
1	1	0	0	0	+ endring i nedskrivninger på garantier	0	0	-	2
7	6	4	6	2	+ Tap fra svindelsaker	2	6	4	6
57	51	21	47	28	= Periodens tapskostnad	32	51	18	59

KONSERN

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
MILLIONER KRONER	over 12 måneder	over levetiden	over levetiden	Totalt
	til instrumentet	til instrumentet	til instrumentet	
Tapsavsetning pr 1.1.2023	110	199	125	434
Overføringer				
Overført til trinn 1	82	-73	-9	0
Overført til trinn 2	-8	12	-4	0
Overført til trinn 3	-1	-2	3	0
Tap på nye utlån	39	42	4	85
Tap på fraregnet utlån *	-17	-30	-19	-66
Tap på gamle lån og andre endringer	-81	51	22	-7
Tapsavsetning pr 30.09.2023	123	200	123	446
Avsetning tap på utlån	109	183	118	410
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	14	17	5	36
Sum tapsavsetning pr 30.09.2023	123	200	123	446

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd.

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttede kreditter og garantier). Disse nedskrivningene er presentert som annen gjeld i balansen.

MORBANK

	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	
	Forventet tap	Forventet tap	Forventet tap	
MILLIONER KRONER	over 12 måneder	over levetiden	over levetiden	Totalt
	til instrumentet	til instrumentet	til instrumentet	
Tapsavsetning pr 1.1.2023	98	186	122	406
Overføringer				
Overført til trinn 1	78	-70	-8	0
Overført til trinn 2	-8	11	-3	0
Overført til trinn 3	-1	-2	3	0
Tap på nye utlån	37	41	4	82
Tap på fraregnet utlån*	-15	-26	-18	-60
Tap på gamle lån og andre endringer	-74	49	21	-5
Tapsavsetning pr 30.09.2023	114	190	119	423
Avsetning tap på utlån	100	173	114	387
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	14	17	5	36
Sum tapsavsetning pr 30.09.2023	114	190	119	423

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd eller overført mellom bank og kredittforetak.

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttede kreditter og garantier). Disse nedskrivningene er presentert som annen gjeld i balansen.

KONSERN

MILLIONER KRONER	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	
Tapsavsetning pr 1.1.2022	88	135	202	424
Overføringer				
Overført til trinn 1	69	-41	-29	0
Overført til trinn 2	-6	7	-1	0
Overført til trinn 3	0	-4	4	0
Tap på nye utlån	38	80	11	128
Tap på fraregnet utlån *	-19	-35	-40	-94
Tap på gamle lån og andre endringer	-65	43	0	-22
Tapsavsetning pr 30.09.2022	104	185	147	437
Avsetning tap på utlån	87	158	137	382
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	17	28	10	55
Sum tapsavsetning pr 30.09.2022	104	185	147	437

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd eller overført mellom bank og kredittforetak.

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttede kreditter og garantier). Disse nedskrivningene er presentert som annen gjeld i balansen.

MORBANK

MILLIONER KRONER	Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt
	Forventet tap over 12 måneder	Forventet tap over levetiden til instrumentet	Forventet tap over levetiden til instrumentet	
Tapsavsetning pr 1.1.2022	83	129	199	411
Overføringer				
Overført til trinn 1	67	-39	-28	0
Overført til trinn 2	-6	6	0	0
Overført til trinn 3	0	-4	4	0
Tap på nye utlån	35	78	11	124
Tap på fraregnet utlån*	-18	-33	-40	-91
Tap på gamle lån og andre endringer	-65	40	-2	-27
Tapsavsetning pr 30.09.2022	97	178	144	418
Avsetning tap på utlån	80	150	134	364
Avsetning tap på garantier og ubenyttede kreditter	17	28	10	54
Sum tapsavsetning pr. 30.09.2022	97	178	144	418

* Tap på fraregnet utlån knytter seg til tap på lån som er innfridd.

I tabellen inngår også nedskrivninger på utenom balanseposter (ubenyttede kreditter og garantier). Disse nedskrivningene er presentert som annen gjeld i balansen.

6. MISLIGHOLDTE ENGASJEMENTER

Alle engasjementer i trinn 3 er definert som misligholdte. I henhold til misligholdsdefinisjon er betalingsmislighold basert på minstebeløp på henholdsvis kr 1 000 for personkunder (massemarked) og kr 2 000 for foretak, men det er også innført en relativ grense på 1 prosent av kundens engasjement, og begge betingelser må være oppfylt for at betalingsmislighold skal foreligge.

I tillegg til direkte betalingsmislighold, vil det også foreligge mislighold dersom andre objektive årsaker eller kvalitative vurderinger og tapsmerkinger foreligger. Det vil også foreligge mislighold i følgende situasjoner:

«Forebearance»: Dette kan defineres som en kombinasjon av finansielle problemer og innrømmelser fra bankens side, hvor banken har gitt avtalevilkår som ikke ville blitt gitt til en frisk kunde.

«Unlikeliness to pay»: Dette kan være covenantsbrudd, eller annen informasjon om kunde hvor det må vurderes om dette har betydning for mislighold.

Det er også innført nye smitteregler og karantenerregler, som innebærer smitte av medlåntaker dersom felles lån er misligholdt og at det vil være en karanteneperiode på 3 til 12 måneder fra misligholdet er borte og til kunden er friskmeldt.

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12. 2022	30.09. 2022	30.09. 2023		30.09. 2023	30.09. 2022	31.12. 2022
			Periodens tapskostnad			
493	553	736	Sum misligholdte engasjementer (trinn 3)	919	708	666
122	144	119	Trinn 3 nedskrivninger	123	147	126
371	409	617	Netto misligholdte engasjementer	796	561	541
24,7 %	26,0 %	16,1 %	Avsetningsgrad misligholdte engasjementer	13,4 %	20,8 %	18,9 %
0,73 %	0,77 %	1,00 %	Sum misligholdte engasjementer (trinn 3) i % av brutto utlån	0,73 %	0,58 %	0,54 %

7. NEDSKRIVNINGER FORDELT PÅ SEKTOR, NÆRING OG TRINN

Tap fordelt på sektorer og næringer.

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN				
Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Sum tap pr 30.09.2023		Sum tap pr 30.09.2023	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1
8	13	21	42	Personkunder	64	31	32	17
2	0	0	2	Offentlig	2	0	0	2
2	3	0	5	Primærnæring	6	3	3	2
2	4	7	12	Industri	12	5	3	2
28	35	12	76	Utvikling av eiendom	76	16	47	28
4	12	19	35	Oppføring av bygninger	36	18	7	4
48	102	31	181	Eiendomsdrift	181	25	78	48
1	1	1	3	Transport	3	1	1	1
6	5	9	20	Varehandel	21	8	10	6
1	1	2	4	Hotell og restaurant	4	1	1	1
3	3	0	6	Borettslag	6	0	2	3
3	3	7	14	Forretningsmessig tjenesteyting	14	7	6	3
6	6	9	21	Sosial tjenesteyting	21	8	11	6
114	190	119	423	Sum tapsavsetninger på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	446	123	200	123
100	173	114	387	Tapsavsetninger på utlån	410	118	183	109
14	17	5	36	Tapsavsetninger på ubenyttede kreditter og garantier	36	5	17	14
114	190	119	423	Sum tapsavsetninger	446	123	200	123

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder, og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

8. MIGRASJONER AV BRUTTO UTLÅN

MORBANK				30.09.2023		KONSERN			
				MILLIONER KRONER					
Trinn 1*	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	BRUTTO UTLÅN TOTALT		Totalt	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1*
57 445	9 802	442	67 689	Brutto utlån 1.1		124 237	637	12 726	110 874
2 749	-2 703	-46	0	Overført til trinn 1		0	-89	-3 634	3 722
-2 700	2 732	-32	0	Overført til trinn 2		0	-55	4 420	-4 365
-342	-54	396	0	Overført til trinn 3		0	508	-116	-392
-313	-457	-28	-799	Netto endring på eksisterende lån		-2 779	-34	-529	-2 215
19 156	3 031	38	22 225	Nye lån		30 838	33	3 209	27 596
-12 814	-2 213	-56	-15 083	Fraregnet lån		-25 696	-96	-2 932	-22 668
-92				Verdiendringer ført i perioden		-92	0	0	-92
63 089	10 137	713	73 940	Brutto utlån pr 30.09		126 508	904	13 144	112 460
			48 406	Herav utlån amortisert kost		122 235			
			21 260	Herav utlån virkelig verdi over OCI					
			4 273	Herav utlån til virkelig verdi		4 273			
100	173	114	387	Tapsavsetning		410	118	183	109
0,16 %	1,71 %	16,01 %	0,52 %	Tap i % av brutto utlån		0,32 %	13,10 %	1,39 %	0,10 %
73 907	11 059	736	85 702	Engasjement		144 509	919	14 120	129 469
114	190	119	423	Tapsavsetning engasjement		446	123	200	123
0,15 %	1,71 %	15,79 %	0,49 %	Tap i % av engasjement		0,31 %	13,39 %	1,41 %	0,09 %

MORBANK				30.09.2022		KONSERN			
				MILLIONER KRONER					
Trinn 1*	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	BRUTTO UTLÅN TOTALT		Totalt	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1*
57 884	8 860	668	67 413	Brutto utlån 1.1		117 049	762	11 047	105 240
2 670	-2 499	-171	-0	Overført til trinn 1		-0	-196	-3 442	3 638
-2 830	2 842	-12	0	Overført til trinn 2		0	-26	4 356	-4 330
-71	-59	130	0	Overført til trinn 3		0	252	-105	-146
-1 101	23	-41	-1 120	Netto endring på eksisterende lån		-2 977	-45	-65	-2 868
21 200	3 944	105	25 249	Nye lån		37 929	118	4 301	33 510
-15 736	-3 110	-173	-19 020	Fraregnet lån		-28 618	-190	-3 619	-24 809
-287			-287	Verdiendringer ført i perioden		-287			-287
61 728	10 001	505	72 234	Brutto utlån pr 30.09		123 095	674	12 473	109 948
			47 092	Herav utlån amortisert kost		118 506			
			20 554	Herav utlån virkelig verdi over OCI					
			4 588	Herav utlån til virkelig verdi		4 588			
80	150	134	364	Tapsavsetning		382	137	158	87
0,13 %	1,50 %	26,53 %	0,50 %	Tap i % av brutto utlån		0,31 %	20,36 %	1,27 %	0,08 %
74 167	11 064	553	85 784	Engasjement		141 643	708	13 681	127 254
97	178	144	418	Tapsavsetning engasjement		437	147	185	104
0,13 %	1,61 %	26,03 %	0,49 %	Tap i % av engasjement		0,31 %	20,76 %	1,35 %	0,08 %

* Lån til virkelig verdi ble tidligere rapportert på egen linje i note 8 i kvartalsregnskapene. Disse lånene er i årsrapporten for 2022 lagt inn som en del av trinn 1 og tilsvarende i kvartalsrapportene for 2023. Dette da disse lånene verdsettes løpende til virkelig verdi og ikke inngår i modellberegningene etter IFRS 9.

MORBANK

30.09.2022

MILLIONER KRONER

30.09.2023

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	BRUTTO UTLÅN AMORTISERT KOST	Totalt	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1
43 129	627	6 438	36 064	Brutto utlån pr 01.01 til amortisert kost	47 602	376	7 588	39 637
-0	-171	-2 108	2 279	Overført til trinn 1	0	- 37	-2 307	2 344
0	-6	2 297	-2 291	Overført til trinn 2	0	- 30	2 231	-2 201
0	101	-43	-58	Overført til trinn 3	0	378	- 50	- 329
-727	-41	21	-708	Netto endring på eksisterende lån	- 381	- 23	- 441	82
12 595	95	2 441	10 058	Nye lån	8 790	30	1 489	7 271
-7 904	-166	-1 747	-5 991	Fraregnet lån	-7 604	- 37	-1 155	-6 412
47 092	440	7 299	39 353	Brutto utlån pr 30.09 til amortisert kost	48 406	656	7 356	40 394

MORBANK

30.09.2022

MILLIONER KRONER

30.09.2023

Trinn 1	Trinn 2	Trinn 3	Totalt	BRUTTO UTLÅN VIRKELIG VERDI OVER TOTALESULTATET	Totalt	Trinn 3	Trinn 2	Trinn 1
19 280	41	2 422	16 817	Brutto utlån pr 01.01 over totalresultatet	15 551	65	2 213	13 273
0	-1	-390	391	Overført til trinn 1	0	- 9	- 396	405
0	-6	545	-539	Overført til trinn 2	0	- 1	501	- 500
0	29	-15	-14	Overført til trinn 3	0	18	- 5	- 13
-117	-0	2	-118	Netto endring på eksisterende lån	- 154	- 5	- 17	- 132
11 995	9	1 503	10 483	Nye lån	12 965	6	1 542	11 417
-10 604	-8	-1 363	-9 233	Fraregnet lån	-7 102	- 19	-1 057	-6 026
20 554	65	2 703	17 787	Brutto utlån pr 30.09 over totalresultatet	21 260	54	2 782	18 425

9. INNSKUDD FRA KUNDER FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.2022	30.09.2022	30.09.2023		30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
32 149	32 118	32 721	Personkunder	32 733	32 122	32 156
10 732	9 988	12 840	Offentlig	12 845	9 989	10 734
933	863	1 081	Primærnæring	1 081	863	933
1 870	2 174	1 791	Industri	1 792	2 175	1 870
761	828	775	Utvikling av eiendom	775	797	756
1 723	1 588	1 626	Oppføring av bygninger	1 626	1 588	1 724
3 488	3 954	3 357	Eiendomsdrift	3 313	3 954	3 489
746	573	621	Transport	621	573	746
1 567	1 351	1 534	Varehandel	1 535	1 351	1 567
286	352	311	Hotell og restaurant	311	352	286
171	178	173	Borettslag	173	178	171
4 358	4 751	4 830	Forretningsmessig tjenesteyting	4 832	4 752	4 359
6 773	6 427	6 169	Sosial tjenesteyting	6 172	6 427	6 774
31	247	890	Påløpte renter	890	247	31
65 587	65 393	68 718	Sum innskudd fra kunder	68 698	65 368	65 596

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

10. UTLÅN FORDELT PÅ SEKTORER OG NÆRINGER

MORBANK			Mill. kroner	KONSERN		
31.12.2022	30.09.2022	30.09.2023		30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
25 851	30 782	30 863	Personkunder	82 117	80 191	80 709
256	273	305	Offentlig	305	273	257
1 509	1 467	1 508	Primærnæring	1 621	1 576	1 640
867	901	941	Industri	1 001	965	940
4 655	4 358	4 577	Utvikling av eiendom	4 578	4 326	4 624
1 716	1 772	1 972	Oppføring av bygninger	2 247	2 069	2 043
21 823	21 695	22 380	Eiendomsdrift	22 357	21 759	21 890
404	416	453	Transport	528	503	494
1 673	1 496	1 332	Varehandel	1 453	1 621	1 817
379	389	417	Hotell og restaurant	436	418	411
1 628	1 606	2 130	Borettslag	2 130	1 610	1 632
949	826	1 335	Forretningsmessig tjenesteyting	1 606	1 114	1 285
5 733	6 050	5 724	Sosial tjenesteyting	6 127	6 413	6 163
245	204	0	Opptjente renter*	0	257	332
67 689	72 234	73 940	Sum brutto utlån	126 508	123 095	124 236
357	364	387	Nedskrivninger på utlån**	410	382	385
67 332	71 871	73 552	Sum netto utlån	126 098	122 713	123 852

* Opptjente renter er nå inkludert i tallene for utlån. Historikken er ikke omarbeidet.

** Nedskrivninger knytter seg kun til utlån og omfatter ikke nedskrivninger på ubenyttede kreditter og garantier. Nedskrivninger er her ikke sammenlignbart med øvrige tapsnoter.

Presentasjonen av næringer baserer seg på offentlige næringskoder og er gruppert slik konsernet rapporterer disse internt.

11. VIRKELIG VERDI AV FINANSIELLE INSTRUMENTER

Klassifisering av finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter er klassifisert i ulike nivåer.

Nivå 1:

Omfatter finansielle eiendeler og forpliktelser verdsatt ved bruk av ukorrigerede observerbare markedsverdier. Dette omfatter noterte aksjer, derivater som handles på aktive markedsplasser, og øvrige verdipapirer med noterte markedsverdier.

Nivå 2:

Instrumenter verdsatt basert på verdsettelsesteknikker hvor alle forutsetninger (all input) er basert direkte eller indirekte på observerbare markedsdata. Verdier her kan hentes fra eksterne markedsaktører eller avstemmes mot eksterne markedsaktører som tilbyr slike tjenester.

Nivå 3:

Instrumenter er basert på verdsettelsesteknikker hvor minst en vesentlig forutsetning ikke kan støttes basert på observerbare markedsverdier. I denne kategorien inngår investeringer i unoterte selskaper og fastrenteutlån hvor det ikke foreligger nødvendig markedsinformasjon.

For ytterligere beskrivelse henvises det til note 22 virkelig verdi av finansielle instrumenter i årsregnskapet for 2022.

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.09.2023	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1		Nivå 2	Nivå 3	
				Eiendeler innregnet til amortisert kost				
610		610		Kontanter og fordringer på sentralbanker	610		610	
4 560		4 560		Utlån til kredittinstitusjoner	2 037		2 037	
48 019			48 019	Netto utlån til kunder (flytende rente)	121 824			121 824
				Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
4 273			4 273	Netto utlån til kunder (fast rente)	4 273			4 273
21 260			21 260	Netto utlån til kunder (boliglån)				
20 544		20 544		Obligasjoner og sertifikater	24 495		24 495	
233	33		200	Aksjer	234	33		200
1 398		1 398		Finansielle derivater	2 304		2 304	
100 898	33	27 113	73 752	Sum finansielle eiendeler	155 778	33	29 447	126 298
				Gjeld innregnet til amortisert kost				
3 763		3 763		Gjeld til kredittinstitusjoner	3 628		3 628	
68 718			68 718	Innskudd fra kunder	68 698			68 698
7 761		7 777		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	57 468		57 463	
7 042		7 008		Etterstilt seniorobligasjonslån	7 042		7 008	
1 783		1 775		Ansvarlig lånekapital	1 783		1 775	
				Gjeld innregnet til virkelig verdi				
1 173		1 173		Finansielle derivater	1 818		1 818	
90 239	0	21 496	68 718	Sum finansiell gjeld	140 437	0	71 692	68 698

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			30.09.2022	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
				Eiendeler innregnet til amortisert kost				
1 363		1 363		Kontanter og fordringer på sentralbanker	1 363		1 363	
3 436		3 436		Utlån til kredittinstitusjoner	1 101		1 101	
46 738			46 738	Netto utlån til kunder (flytende rente)	118 125			118 125
				Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
4 588			4 588	Netto utlån til kunder (fast rente)	4 588			4 588
20 545			20 545	Netto utlån til kunder (boliglån)				
16 922		16 922		Obligasjoner og sertifikater	22 114		22 114	
205	7		198	Aksjer	205	7		198
1 080		1 080		Finansielle derivater	1 471		1 471	
94 877	7	22 801	72 069	Sum finansielle eiendeler	148 967	7	26 049	122 911
				Gjeld innregnet til amortisert kost				
3 708		3 708		Gjeld til kredittinstitusjoner	3 621		3 621	
65 393			65 393	Innskudd fra kunder	65 368			65 368
8 808		8 689		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	56 802		56 507	
4 470		4 339		Etterstilt seniorobligasjonslån	4 470		4 339	
1 656		1 627		Ansvarlig lånekapital	1 656		1 627	
				Gjeld innregnet til virkelig verdi				
926		926		Finansielle derivater	2 549		2 549	
84 961	0	19 290	65 393	Sum finansiell gjeld	134 465	0	68 643	65 368

MORBANK				Mill. kroner	KONSERN			
Innregnet verdi	Virkelig verdi			31.12.2022	Innregnet verdi	Virkelig verdi		
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3			Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
				Eiendeler innregnet til amortisert kost				
590		590		Kontanter og fordringer på sentralbanker	590		590	
10 211		10 211		Utlån til kredittinstitusjoner	6 198		6 198	
47 251			47 251	Netto utlån til kunder (flytende rente)	119 316			119 316
				Eiendeler innregnet til virkelig verdi				
4 535			4 535	Netto utlån til kunder (fast rente)	4 535			4 535
15 545			15 545	Netto utlån til kunder (boliglån)				
16 393		16 393		Obligasjoner og sertifikater	22 851		22 851	
230	33		197	Aksjer	230	33		197
947		947		Finansielle derivater	1 440		1 440	
95 703	33	28 141	67 529	Sum finansielle eiendeler	155 161	33	31 079	124 049
				Gjeld innregnet til amortisert kost				
3 584		3 584		Gjeld til kredittinstitusjoner	3 507		3 507	
65 587			65 587	Innskudd fra kunder	65 596			65 596
9 477		9 473		Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	62 758		62 719	
4 491		4 423		Etterstilt seniorobligasjonslån	4 491		4 423	
1 662		1 648		Ansvarlig lånekapital	1 662		1 648	
				Gjeld innregnet til virkelig verdi				
778		778		Finansielle derivater	2 599		2 599	
85 579	0	19 906	65 587	Sum finansiell gjeld	140 613	0	74 897	65 596

Bevægelse kategori 3

KONSERN

Mill. kroner	Utlån og fordringer på kunder	Herav kreditrisiko	Aksjer
Innregnet verdi 01.01.2022	5 003	50	184
Tilgang 1. -3. kvartal	693		10
Herav overført fra nivå 1 eller 2			
Verdiendringer ført i perioden	-287	- 58	3
Avgang 1. -3. kvartal	-820		- 0
Innregnet verdi 30.09.2022	4 588	-8	198
Tilgang 4. kvartal	233		3
Herav overført fra nivå 1 eller 2			
Verdiendringer ført i perioden	64	11	- 4
Avgang 4. kvartal	- 350		0
Innregnet verdi 31.12.2022	4 535	3	197
Tilgang 1. -3. kvartal	477		5
Herav overført fra nivå 1 eller 2			
Verdiendringer ført i perioden	-92	- 5	- 2
Avgang 1. -3. kvartal	-647		-
Innregnet verdi 30.09.2023	4 273	- 2	200

MORBANK

Mill. kroner	Utlån og fordringer på kunder	Herav kreditrisiko	Aksjer
Innregnet verdi 01.01.2022	24 278	50	184
Tilgang 1. -3. kvartal	1 963		10
Herav overført fra nivå 1 eller 2			
Verdiendringer ført i perioden	- 287	- 58	3
Avgang 1. -3. kvartal	- 821		- 0
Innregnet verdi 30.09.2022	25 133	-8	198
Tilgang 4. kvartal	-1 218		3
Herav overført fra nivå 1 eller 2			
Verdiendringer ført i perioden	65	11	- 4
Avgang 4. kvartal	-3 898		0
Innregnet verdi 31.12.2022	20 081	3	197
Tilgang 1. -3. kvartal	6 192		5
Herav overført fra nivå 1 eller 2			
Verdiendringer ført i perioden	- 92	- 4	- 2
Avgang 1. -3. kvartal	- 648		-
Innregnet verdi 30.09.2023	25 533	- 2	200

Sensitivitetsanalyse

Verdiendringer som følge av endring av kredittspread på 10 basispunkter.

KONSERN / MORBANK

Mill. kroner	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
Utlån til kunder	17	20	19
- herav lån til bedriftsmarked (BM)	1	1	1
- herav lån til personmarked (PM)	16	19	18

12. FINANSIELLE DERIVATER, MOTTATT COLLATERAL OG MOTREGNING

Sparebanken Sør og Sparebanken Sør Boligkreditt AS har avtaler som regulerer motpartsrisiko og netting av derivater.

Det er inngått ISDA-avtaler med finansielle motparter, hvor det er inngått tilleggsavtale knyttet til sikkerhetsstillelse (CSA). Konsernet har gjennom avtalene adgang til å motregne mellomværende dersom visse hendelser inntreffer. Beløpene er ikke motregnet i balansen med bakgrunn i at transaksjonene normalt gjøres opp brutto. Sparebanken Sør (morbank) har også inngått avtale om avregning (clearing) av derivater, hvor motpartsrisikoen flyttes til sentral motpart (clearing house) som beregner behovet for sikkerhetsstillelse. Eiendelene og forpliktelsene i tabellen under kan motregnes.

KONSERN				30.09.2023		
Mill. kroner	Brutto balanseført verdi	Beløp som motregnes i balansen *	Netto balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke presenteres netto		
				Finansielle derivater - nettoppresentert	Øvrig avgitt/ mottatt collateral	Netto beløp (etter mulige nettooppgjør)
Derivater - eiendeler	2 304	0	2 304	749	1 471	84
Derivater - gjeld	-1 818	0	-1 818	- 749	14	-1 083
Netto	486	0	486	0	1 484	- 998

KONSERN				30.09.2022		
Mill. kroner	Brutto balanseført verdi	Beløp som motregnes i balansen *	Netto balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke presenteres netto		
				Finansielle derivater - nettoppresentert	Øvrig avgitt/ mottatt collateral	Netto beløp (etter mulige nettooppgjør)
Derivater - eiendeler	1 471	0	1 471	658	- 764	1 577
Derivater - gjeld	-2 549	0	-2 549	- 658	0	-1 891
Netto	-1 078	0	-1 078	0	- 764	- 313

MORBANK				30.09.2023		
Mill. kroner	Brutto balanseført verdi	Beløp som motregnes i balansen *	Netto balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke presenteres netto		
				Finansielle derivater - nettoppresentert	Øvrig avgitt/ mottatt collateral	Netto beløp (etter mulige nettooppgjør)
Derivater - eiendeler	1 398	0	1 398	389	924	85
Derivater - gjeld	-1 173	0	-1 173	- 389	14	- 797
Netto	226	0	226	0	938	- 712

MORBANK				30.09.2022		
Mill. kroner	Brutto balanseført verdi	Beløp som motregnes i balansen *	Netto balanseført verdi	Relaterte beløp som ikke presenteres netto		
				Finansielle derivater - nettoppresentert	Øvrig avgitt/ mottatt collateral	Netto beløp (etter mulige nettooppgjør)
Derivater - eiendeler	1 080	0	1 080	267	- 764	1 577
Derivater - gjeld	- 926	0	- 926	- 267	0	- 659
Netto	154	0	154	0	- 764	918

* Nettingavtaler er ikke motregnet i balansen fordi transaksjonene vanligvis ikke gjøres opp på nettogrunnlag.

13. OBLIGASJONGJELD OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL

Verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
Obligasjoner, nominell verdi	59 907	59 324	65 287
Verdireguleringer	-2 789	-2 676	-2 736
Påløpte renter	350	154	207
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	57 468	56 802	62 758

Endring i verdipapirgjeld - konsern

Mill. kroner	31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.09.2023
Obligasjoner, nominell verdi	65 287	0	-6 908	1 528	59 907
Verdireguleringer	-2 736			- 53	-2 789
Påløpte renter	207			143	350
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	62 758	0	-6 908	1 618	57 468

Verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	30.09.2023	30.09.2022	31.12.2022
Obligasjoner, nominell verdi	7 862	8 930	9 550
Verdireguleringer	- 192	-182	-132
Påløpte renter	91	60	59
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7 761	8 808	9 477

Endring i verdipapirgjeld - morbank

Mill. kroner	31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.09.2023
Obligasjoner, nominell verdi	9 550	0	-1 688	0	7 862
Verdireguleringer	- 132			- 60	- 192
Påløpte renter	59			32	91
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9 477	0	-1 688	- 28	7 761

Endring i ansvarlig lånekapital - morbank og konsern

Mill. kroner	31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.09.2023
Ansvarlig lån	1 650	700	- 582		1 768
Verdireguleringer	3			- 9	- 6
Påløpt rente	9			12	21
Sum ansvarlig lånekapital	1 662	700	- 582	3	1 783

Endring i etterstilt seniorobligasjonslån - morbank og konsern

Mill. kroner	31.12.2022	Emittert	Forfalt/ innløst	Andre endringer i perioden	30.09.2023
Etterstilt seniorobligasjonslån	4 500	2 600	0	0	7 100
Verdireguleringer	- 31			- 70	- 101
Påløpt rente	22			21	43
Sum etterstilt seniorobligasjonslån	4 491	2 600	0	- 49	7 042

14. EGENKAPITALBEVISEIERE

De 20 største egenkapitalbeviserne pr. 30.09.2023:

NAVN	ANTALL		ANDEL AV		NAVN	ANTALL		ANDEL AV	
	EKB	EKB-KAP. %	EKB	EKB-KAP. %		EKB	EKB-KAP. %	EKB	EKB-KAP. %
1. Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør	34 027 792	81,60	11. Ottersland AS	100 000	0,24				
2. EIKA utbytte VPF c/o Eika kapitalforv.	732 173	1,76	12. DNB Luxembourg S.A.	100 000	0,24				
3. Drangslund Kapital AS	302 107	0,72	13. MP Pensjon PK	85 523	0,21				
4. Spesialfondet Borea Utbytte	290 527	0,70	14. Geir Bergskaug	83 203	0,20				
5. Glastad Capital AS	200 000	0,48	15. Lombard Int Assurance S.A.	82 800	0,20				
6. Wenaasgruppen AS	186 000	0,45	16. Gunnar Hillestad	75 000	0,18				
7. Gumpen Bileiendom AS	174 209	0,42	17. Apriori Holding AS	72 575	0,17				
8. KLP Gjensidige Forsikring	163 300	0,39	18. K.T. Brøvig Invest AS	72 000	0,17				
9. Allumgården AS	151 092	0,36	19. Varodd AS	70 520	0,17				
10. Sparebanken Sør	132 548	0,32	20. Catilina Invest AS	68 928	0,17				
Totalt - 10 største eierne	36 359 748	87,19	Totalt - 20 største eierne	37 170 297	89,13				

Eierbrøken pr. 01.01.2023 var 40,0 prosent. Hybridkapitalen som er klassifisert som egenkapital er holdt utenfor ved beregning av eierbrøk. Eierbrøken 30.09.2023 var 40,0 prosent.

Eierandelskapitalen utgjorde 2 085 152 850 kroner, fordelt på 41 703 057 egenkapitalbevis, pålydende 50 kroner. Sparebanken Sør eide 132 548 egne egenkapitalbevis pr. 30.09.2023.

Risiko og Kapitalstyring

Risikostyringen sikrer at konsernets risikoeksponering til enhver tid er kjent og bidrar til at konsernet når strategiske mål, samt at lover, forskrifter og krav fra myndigheter etterleves. Det er fastsatt styringsmål for konsernets samlede risikonivå, og konkrete styringsmål innenfor de enkelte risikoområdene. Det er etablert systemer for måling, styring og kontroll av risiko. Kapitalstyringen skal sikre at konsernet har en god kjernekapitaldekning, finansiell stabilitet og en tilfredsstillende avkastning i forhold til risikoprofil. Konsernets kapitaldekning og risikoeksponering følges opp gjennom periodiske rapporter.

Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som faren for tap som følge av at kunder eller motparter ikke kan overholde forpliktelser. En av de vesentligste risikofaktorene knyttet til Sparebanken Sør sin virksomhet er kredittrisiko. Bankens fremtidige tapsutvikling vil også påvirkes av den generelle konjunkturutvikling, og et av de viktigste områdene for bankens risikostyring er dermed knyttet til kredittgivning og prosesser rundt dette.

Kredittrisikoen styres gjennom konsernets strategi- og policydokumenter, kredittrutiner, kredittprosesser, scoring-modeller og bevilgningsfullmakter.

Markedsrisiko

Markedsrisiko oppstår hovedsakelig som følge av konsernets usikrede transaksjoner i rente-, valuta- og egenkapitalmarkedene, og kan inndeles i renterisiko, valutarisiko, aksjerisiko og spreadrisiko. Risikoen er knyttet til resultatvariasjoner som følge av endringer i rentenivå, markedspriser og/eller kurser. Det er styrevedtatte retningslinjer og rammer for styring av markedsrisiko.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risiko knyttet til Sparebanken Sør sin evne til å finansiere utlånsvest og innfri låneforpliktelser til markedsbetingelser. Likviditetsrisiko omfatter også risikoen for at finansielle markeder som konsernet ønsker å benytte ikke fungerer. Retningslinjer og rammer for styring av likviditetsrisiko er fastsatt av styret.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er den risiko banken har som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller misligheter, eller eksterne hendelser. Eksempler på operasjonelle risikoforhold kan være uønskede handlinger og hendelser som bl.a. svikt i IT-systemer, hvitvasking, korrupsjon, underslag, innsidehandel, bedrageri, ran, trusler mot ansatte, fullmaktsbrudd og brudd på vedtatte rutiner m.m.

Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risiko for uventede inntektssvingninger fra andre forhold enn kredittrisiko, likviditetsrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Dette kan bl.a. oppstå som følge av at myndighetene innfører endring i reguleringer, eller ved gjennomføring av finans- eller pengepolitiske tiltak, herunder endringer i skatte-, avgifts- og valutilovgivningen, som vil kunne påvirke virksomheten negativt.

Det er en forutsetning for Sparebanken Sør at risiko skal være undergitt en aktiv og tilfredsstillende styring, basert på styrevedtatte målsettinger og rammer for risikoeksponering og risikotoleranse.

	3.kv. 2023	2.kv. 2023	1. kv. 2023	4. kv. 2022	3.kv. 2022
Resultat (Mill. kroner)					
Netto renteinntekter	783	732	712	683	609
Netto provisjonsinntekter	101	108	86	115	107
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	20	0	-4	46	-69
Inntekter fra eierinteresser i tilknyttede selskaper	6	25	34	46	28
Sum andre driftsinntekter	23	2	1	1	1
Sum netto inntekter	935	867	828	892	677
Sum driftskostnader før tap	298	326	304	311	282
Driftsresultat før tap	637	541	525	581	395
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	32	-9	-5	15	51
Resultat før skattekostnad	605	550	529	566	344
Skattekostnad	148	123	67	98	77
Resultat for perioden	457	427	462	468	267
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital					
Netto renteinntekter	1,95 %	1,85 %	1,85 %	1,76 %	1,60 %
Netto provisjonsinntekter	0,25 %	0,27 %	0,22 %	0,30 %	0,28 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	0,05 %	0,00 %	-0,01 %	0,12 %	-0,18 %
Inntekter fra eierinteresser i tilknyttede selskaper	0,02 %	0,06 %	0,09 %	0,12 %	0,07 %
Andre driftsinntekter	0,06 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Sum netto inntekter	2,33 %	2,19 %	2,15 %	2,30 %	1,78 %
Sum driftskostnader før tap	0,74 %	0,82 %	0,79 %	0,80 %	0,74 %
Driftsresultat før tap	1,59 %	1,37 %	1,36 %	1,50 %	1,04 %
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	0,08 %	-0,02 %	-0,01 %	0,04 %	0,13 %
Resultat før skattekostnad	1,51 %	1,39 %	1,37 %	1,46 %	0,91 %
Skattekostnad	0,37 %	0,31 %	0,17 %	0,25 %	0,20 %
Resultat for perioden	1,14 %	1,08 %	1,20 %	1,20 %	0,70 %
Nøkkeltall resultat					
Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	11,5 %	11,0 %	12,5 %	12,8 %	7,1 %
Kostnader i % av inntekter	31,9 %	37,6 %	36,7 %	34,8 %	41,6 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto innt. fra finans. instr.	32,6 %	37,6 %	36,5 %	36,7 %	37,8 %
Nøkkeltall balanse					
Forvaltningskapital	158 238	160 610	154 406	157 435	150 879
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	159 000	159 000	156 100	154 000	151 000
Netto utlån til kunder	126 098	125 430	124 558	123 852	122 713
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	2,8 %	3,4 %	5,6 %	6,2 %	5,3 %
Innskudd fra kunder	68 698	69 343	66 857	65 596	65 368
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	5,1 %	3,2 %	3,3 %	3,9 %	0,3 %
Innskudd i % av netto utlån	54,5 %	55,3 %	53,7 %	53,0 %	53,3 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)	16 466	16 095	15 857	15 779	15 486
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	0,10 %	-0,03 %	-0,01 %	0,05 %	0,17 %
Andre nøkkeltall					
Likviditetsreserve (LCR) konsern	155 %	154 %	145 %	177 %	148 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern - EUR	243 %	231 %	210 %	387 %	2 597 %
Likviditetsreserve (LCR) morbank	141 %	141 %	134 %	169 %	130 %
Ren kjernekapitaldekning	17,2 %	17,1 %	17,1 %	17,1 %	17,5 %
Kjernekapitaldekning	18,6 %	18,5 %	18,7 %	18,5 %	18,9 %
Kapitaldekning	20,8 %	21,0 %	21,1 %	20,7 %	21,1 %
Ren kjernekapital	14 207	14 084	13 888	13 653	13 569
Kjernekapital	15 376	15 215	15 144	14 784	14 692
Netto ansvarlig kapital	17 252	17 272	17 097	16 518	16 412
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,1 %	9,2 %	9,2 %	9,1 %	9,2 %
Antall ekspedisjonssteder	31	31	31	35	35
Antall årsverk i bankvirksomheten	489	489	491	485	482
Nøkkeltall egenkapitalbeviset					
Egenkapitalbevisbrøk, vektet gjennomsnitt for perioden	40,0 %	40,0 %	40,0 %	40,0 %	40,0 %
Antall utstedte bevis	41 703 057	41 703 057	41 703 057	41 703 057	41 703 057
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (morbank)	3,5	3,0	3,5	3,8	1,9
Resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis (konsern)	4,2	3,9	4,3	4,5	2,5
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	146,5	143,1	139,2	141,0	138,6
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,87	0,88	0,92	0,92	0,86
Børskurs ved utgangen av perioden	128,0	126,0	128,0	129,5	119,0

Nøkkeltall konsern 2017-2022

Resultat (Mill. kroner)	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Netto renteinntekter	2 368	1 939	1 914	1 926	1 729	1 679
Netto provisjonsinntekter	417	419	347	344	318	312
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-82	0	40	24	2	88
Sum andre driftsinntekter	131	191	143	74	23	18
Sum netto inntekter	2 834	2 549	2 444	2 368	2 072	2 097
Sum driftskostnader før tap	1 145	1 018	958	918	884	811
Driftsresultat før tap	1 690	1 531	1 486	1 450	1 188	1 286
Tap på utlån og garantier	74	- 18	83	-17	-36	20
Resultat før skattekostnad	1 615	1 549	1 403	1 467	1 224	1 266
Skattekostnad	332	323	307	342	285	282
Resultat for perioden	1 283	1 226	1 096	1 125	939	984
Resultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital						
Netto renteinntekter	1,58 %	1,35 %	1,36 %	1,53 %	1,46 %	1,53 %
Netto provisjonsinntekter	0,28 %	0,29 %	0,25 %	0,27 %	0,27 %	0,28 %
Netto inntekter fra finansielle instrumenter	-0,05 %	0,00 %	0,03 %	0,02 %	0,00 %	0,08 %
Andre driftsinntekter	0,09 %	0,13 %	0,10 %	0,06 %	0,02 %	0,02 %
Sum netto inntekter	1,89 %	1,78 %	1,74 %	1,88 %	1,75 %	1,92 %
Sum driftskostnader før tap	0,76 %	0,71 %	0,68 %	0,73 %	0,75 %	0,74 %
Driftsresultat før tap	1,13 %	1,07 %	1,06 %	1,15 %	1,00 %	1,17 %
Tap på utlån og garantier	0,05 %	-0,01 %	0,06 %	-0,01 %	-0,03 %	0,02 %
Resultat før skattekostnad	1,08 %	1,08 %	1,00 %	1,17 %	1,03 %	1,16 %
Skattekostnad	0,22 %	0,23 %	0,22 %	0,27 %	0,24 %	0,26 %
Resultat for regnskapsåret	0,86 %	0,86 %	0,78 %	0,89 %	0,79 %	0,90 %
Nøkkeltall resultat						
Egenkapitalavkastning etter skatt (justert for hybridkapital)	8,7 %	9,0 %	8,4 %	9,5 %	8,5 %	9,7 %
Kostnader i % av inntekter	40,4 %	39,9 %	39,2 %	38,8 %	42,7 %	38,7 %
Kostnader i % av inntekter, ekskl. netto inntekter fra finansielle instrumenter	39,3 %	40,0 %	39,9 %	39,2 %	42,7 %	40,4 %
Nøkkeltall balanse						
Forvaltningskapital	157 435	144 182	142 126	129 499	121 125	114 310
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	150 000	143 100	140 400	125 900	118 600	109 500
Netto utlån til kunder	123 852	116 653	111 577	106 334	102 942	97 518
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	6,2 %	4,5 %	4,9 %	3,3 %	5,6 %	7,2 %
Innskudd fra kunder	65 596	63 146	59 833	57 949	56 537	55 580
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	3,9 %	5,5 %	3,3 %	2,5 %	1,7 %	7,8 %
Innskudd i % av netto utlån	53,0 %	54,1 %	53,6 %	54,5 %	54,9 %	57,0 %
Egenkapital (inkl. hybridkapital)	15 779	14 941	13 752	13 081	11 845	11 108
Tap i prosent av netto utlån, annualisert	0,05 %	-0,02 %	0,07 %	-0,01 %	-0,03 %	0,02 %
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	0,54 %	0,67 %	0,90 %	0,79 %	0,66 %	0,28 %
Andre nøkkeltall						
Likviditetsreserve (LCR) konsern	177 %	140 %	173 %	148 %	159 %	139 %
Likviditetsreserve (LCR) konsern- EUR	387 %	604 %	107 %	1 168 %	4 727 %	3 105 %
Likviditetsreserve (LCR) morbank	169 %	127 %	154 %	140 %	180 %	134 %
Ren kjernekapitaldekning etter forholdsmessig konsolidering av deleide selskaper	17,1 %	16,4 %	15,7 %	15,7 %	14,8 %	14,9 %
Kjernekapitaldekning	18,5 %	18,1 %	17,1 %	17,6 %	16,6 %	16,7 %
Kapitaldekning	20,7 %	20,3 %	19,1 %	20,3 %	18,7 %	18,9 %
Ren kjernekapital	13 653	13 004	12 204	11 356	10 517	9 890
Kjernekapital	14 784	14 376	13 315	12 767	11 591	10 965
Netto ansvarlig kapital	16 518	16 074	14 864	14 686	13 096	12 347
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,1 %	9,4 %	8,9 %	9,3 %	9,1 %	9,2 %
Antall ekspedisjonssteder	31	35	35	34	34	34
Antall årsverk i bankvirksomheten	485	464	442	429	434	432
Nøkkeltall egenkapitalbevis						
Egenkapitalbevisbrøk før disponering av resultat	40,0 %	15,7 %	17,3 %	17,2 %	17,9 %	18,7 %
Antall utstedte bevis	41 703 057	15 663 944	15 663 944	15 663 944	15 663 944	15 663 944
Resultat pr. egenkapitalbevis (morbank)	12,6	11,8	10,5	9,3	7,7	8,9
Resultat pr. egenkapitalbevis (konsern)	11,9	12,2	11,3	11,7	10,1	11,2
Utbytte / foreslått utbytte siste år pr. egenkapitalbevis	6,0	8,0	14,0	0,0	6,0	6,0
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	141,0	136,4	140,0	128,5	123,2	120,0
Kurs/bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	0,92	1,07	0,82	0,86	0,79	0,87
Børskurs ved utgangen av perioden	129,5	146,0	114,5	110,0	96,9	104,0

	3.kv. 2023	2.kv. 2023	1.kv. 2023	4.kv. 2022	3.kv. 2022	30.09 2023	30.09 2022	31.12. 2022
Mill. kroner								
Egenkapitalavkastning justert for hybridkapital								
Resultat etter skatt	456	426	462	468	267	1.346	815	1.283
Betalte renter hybridkapital	-19	-26	-16	-13	-11	-60	-43	-56
Skatt renter hybridkapital	5	7	4	14	0	15	0	14
Resultat etter skatt, inkludert renter hybridkapital	442	407	450	469	257	1.301	773	1.227
IB Egenkapital	16 095	15 857	15 779	15 486	15 165	15 779	14 941	14 941
IB Hybridkapital	-1 085	-1 210	-1 085	-1 085	-1 085	-1 085	-1 335	-1 335
IB Egenkapital ekskl. hybridkapital	15 010	14 647	14 694	14 401	14 080	14 694	13 606	13 606
UB Egenkapital	16 466	16 095	15 857	15 779	15 486	16 466	15 486	15 779
UB Hybridkapital	-1 085	-1 085	-1 210	-1 085	-1 085	-1 085	-1 085	-1 085
UB Egenkapital ekskl. hybridkapital	15 381	15 010	14 647	14 694	14 401	15 381	14 401	14 694
Snitt egenkapital	16 280	15 976	15 818	15 632	15 325	16 123	15 213	15 360
Snitt egenkapital ekskl. hybridkapital	15 195	14 828	14 670	14 547	14 240	15 038	14 003	14 150
Egenkapitalavkastning	11,1 %	10,7 %	11,9 %	11,9 %	6,9 %	11,2 %	7,2 %	8,3 %
Egenkapitalavkastning ekskl. hybridkapital	11,5 %	11,0 %	12,5 %	12,8 %	7,1 %	11,6 %	7,4 %	8,7 %
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital								
Netto renteinntekter	783	732	712	683	609	2 227	1 685	2 368
Renter hybridkapital	-14	-20	-12	1	-11	-45	-43	-42
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	769	713	700	684	598	2 182	1 642	2 326
Gjennomsnittlig forv.kap	159 000	159 000	156 100	154 000	151 000	157 293	149 042	149 042
I % av gjennomsnittlig forv.kapital	1,92 %	1,80 %	1,82 %	1,76 %	1,57 %	1,86 %	1,47 %	1,56 %
Resultat ekskl. finans og justert for engangshendelser								
Netto renteinntekter, inkl. renter hybridkapital	769	713	700	674	598	2 182	1 642	2 326
Netto provisjonsinntekter	101	108	86	115	107	295	302	417
Resultatandel tilknyttede selskaper	6	25	34	46	28	66	79	125
Andre driftsinntekter	4	2	1	1	1	7	4	5
Driftskostnader	298	326	304	311	282	928	834	1.145
Ordinær drift (justert resultat), før skatt	582	522	517	526	453	1 622	1 193	1 729
Tap på utlån, garantier og ubenyttede kreditter	32	- 9	- 5	15	51	18	59	74
Resultat ekskl. Finans og justert for engangshendelser	550	531	522	511	402	1 604	1 134	1 655
Skatt (25 %) justert for skatt resultatandel tilknyttede selskaper	114	106	102	114	93	323	264	375
Ordinær drift / justert resultat etter tap, etter skatt	436	425	419	397	309	1 281	870	1 280
Snitt egenkapital ekskl. hybridkapital	15 195	14 828	14 670	14 547	14 240	15 038	14 003	14 150
Egenkapitalavkastning resultat ekskl. finans og justert for engangshendelser	11,4 %	11,5 %	11,6 %	10,8 %	8,6 %	11,4 %	8,3 %	9,0 %
Gjennomsnitt renter / marginer								
Gjennomsnittlig utlånsrente PM (avkastning)	5,07 %	4,54 %	4,33 %	3,79 %	2,86 %			
Gjennomsnittlig utlånsrente BM (avkastning)	6,78 %	6,10 %	5,81 %	5,42 %	4,35 %			
Gjennomsnittlig innskuddsrente PM	2,09 %	1,78 %	1,60 %	1,10 %	0,58 %			
Gjennomsnittlig innskuddsrente BM	3,44 %	2,92 %	2,47 %	2,25 %	1,53 %			
Gjennomsnittlig 3 mnd NIBOR	4,64 %	3,89 %	3,33 %	3,31 %	2,39 %			
Utlånsmargin PM (utlånsrente - 3 mnd. NIBOR)	0,43 %	0,65 %	1,00 %	0,48 %	0,47 %			
Utlånsmargin BM (utlånsrente - 3 mnd. NIBOR)	2,14 %	2,21 %	2,47 %	2,12 %	1,97 %			
Innskuddsmargin PM (3 mnd. NIBOR - innskuddsrente)	2,55 %	2,11 %	1,73 %	2,21 %	1,81 %			
Innskuddsmargin BM (3 mnd. NIBOR - innskuddsrente)	1,21 %	0,97 %	0,86 %	1,06 %	0,86 %			
Rentemargin (utlånsrente - innskuddsrente)								
Rentemargin utlån - innskudd PM	2,98 %	2,76 %	2,74 %	2,69 %	2,28 %			
Rentemargin utlån - innskudd BM	3,34 %	3,18 %	3,35 %	3,18 %	2,83 %			

I styrets beretning og i regnskapspresentasjoner er det referert til enkelte justerte resultater som ikke er definert i IFRS (alternative resultatmål eller alternative performance measures (APM)). For definisjoner av Sparebankens Sør sin alternative resultatmål se eget avsnitt.

Alternative resultatmål – APM

APM	Definisjon
Egenkapitalavkastning	Egenkapitalavkastning gir relevant informasjon om konsernets lønnsomhet ved å måle evne til å generere lønnsomhet fra aksjonærens investering. Egenkapitalavkastning er ett av konsernets viktigste finansielle måltall, og beregnes som: Resultat etter skatt i perioden (justert for rente på hybridkapital), dividert på gjennomsnittlig egenkapital (justert for hybridkapital).
Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis (inkludert utbytte)	Nøkkeltallet gir informasjon om verdien av bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis. Dette for å gi leseren en mulighet til å vurdere rimeligheten av egenkapitalbevisets børskurs. Bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis blir kalkulert som egenkapitalbevisernes andel av egenkapitalen (eksklusive hybridkapital) ved utløpet av perioden, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis.
Resultat / utvannet resultat pr. egenkapitalbevis	Nøkkeltallet gir informasjon om resultat/utvannet pr. egenkapitalbevis i perioden. Resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved resultat etter skatt multiplisert med eierbrøken, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis. Utvannet resultat pr. egenkapitalbevis er beregnet ved majoritetsinteresser multiplisert med eierbrøken, dividert på antall utstedte egenkapitalbevis.
Utlånsvekst i % siste 12 mnd.	Utlånsvekst siste 12 mnd. gir informasjon om aktivitet og vekst i konsernets utlånsvirksomhet. Banken benytter Sparebanken Sør Boligkreditt (SSBK) som et finansieringsinstrument og tallene inkluderer lån som er overført til selskapet da det er den samlede veksten som er relevant å sammenlikne. Utlånsveksten er beregnet som brutto utlån inkludert lån overført til SSBK ved periodeslutt minus brutto utlån inkludert lån overført til SSBK på samme tid året før, dividert på brutto utlån inkludert lån overført til SSBK på samme tid året før.
Innskuddsvekst i % siste 12 mnd.	Innskuddsvekst siste 12 måneder gir informasjon om aktivitet og vekst innenfor likviditetsstyringen i banken. Innskuddsvekst er beregnet som innskudd ved periodeslutt minus innskudd på samme tid året før, dividert på innskudd på samme tid året før.
Kostnadsprosent (Kostnader i % av inntekter)	Gir informasjon om forholdet mellom inntekter og kostnader og regnes som et av Sparebanken Sørs viktigste måltall. Beregnes som sum driftskostnader dividert på sum inntekter.
Kurs/ bokført egenkapital pr. egenkapitalbevis	Måltallet benyttes til å sammenlikne børskursen mot bokført verdi. Denne benyttes ofte for å sammenlikne banker og blir beregnet som følger: Kurs på egenkapitalbeviset til Sparebanken Sør ved periodeslutt, dividert på bokført verdi pr. egenkapitalbevis.
Tap på utlån i prosent av netto utlån (annualisert)	Måltall som viser tap på utlån i prosent av netto utlån. Beregnes som tap på utlån (inkludert tap på utlån på lån som er overført til SSBK) dividert på netto utlån, (inkludert utlån overført til SSBK) ved periodeslutt. Når informasjonen blir gitt for perioder som er kortere enn et år blir tap annualisert.
Brutto misligholdte engasjementer over 90 dager i % av brutto utlån	Nøkkeltallet blir presentert for å gi relevant informasjon knyttet til konsernets kreditteksponering. Nøkkeltallet beregnes ved at misligholdte lån (over 90 dager) divideres med brutto utlån, inkludert lån overført til SSBK ved periodeslutt.
Utlånsmargin (PM og BM)	Måler konsernets gjennomsnittlige margin på utlån, beregnet ved gjennomsnittlig rente på utlån i perioden, minus gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR i perioden. Gjennomsnittlig utlånsrente er beregnet som renteinntekt fra utlån til kunder dividert på gjennomsnittlig utlån til kunder i perioden.
Innskuddsmargin (PM og BM)	Måler konsernets gjennomsnittlige margin på innskudd, beregnet ved gjennomsnittlig 3 mnd. NIBOR i perioden, minus gjennomsnittlig rente på innskudd i perioden. Gjennomsnittlig innskuddsrente er beregnet som rentekostnader fra innskudd fra kunder dividert på gjennomsnittlig innskudd fra kunder i perioden.
Gjennomsnittlig utlånsrente	Se utlånsmargin (PM og BM) over.
Gjennomsnittlig innskuddsrente	Se innskuddsmargin (PM og BM) over.